

Efterværn og den gode overgang til voksenlivet
Erfaringsopsamling på baggrund af pulje til efterværn
og netværksgrupper

Efterværn og den gode overgang til voksenlivet

Erfaringsopsamling på baggrund af pulje til efterværn og netværksgrupper

Indholdet er udarbejdet af:

Deloitte Consulting
Weidekampsgade 6
2300 København S
www.deloitte.dk

Publikationen er udgivet af:

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet september 2017

Materialet kan frit downloades på www.socialstyrelsen.dk
Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-89152-80-6

Indhold

1	Indledning	4
1.1	Puljen til efterværn og netværksgrupper	5
1.2	Erfaringsopsamlingens formål og datagrundlag	6
1.3	Læsevejledning	6
2	Organisering, indhold og rekruttering	9
2.1	Organisering og tilrettelæggelse	9
2.2	Målgrupper og aktiviteter	10
2.3	Rekruttering og fastholdelse	12
3	Oplevede resultater	17
3.1	Projekternes oplevede resultater	18
3.2	Drivere for resultater	23
3.3	Barrierer for resultater	27
3.4	Opsamling på de oplevede resultater	31
4	Centrale læringspunkter fra projekterne	34
4.1	Tænk i forankring fra projektperiodens start	34
4.2	Fokus på holdbare samarbejdsrelationer	35
4.3	Systematisk dokumentation og anvendelse af viden	35
4.4	Fokus på projektets bidrag	36
	Bilag: Datagrundlag	38
	Bilag: Dokumentation af projekterne	39
	Bilag: Statusnotat, selvevaluering og interviewguide	77

1 Indledning

Puljen til efterværn og netværksgrupper er en del af et større initiativ under satspuljen for 2015-2018, der skal styrke overgangen fra barn til voksen for nuværende og tidligere anbragte børn og unge. I denne erfaringsopsamling samles op på resultater og erfaringer fra puljens 16 projekter halvvejs inde i projektperioden.

Anbragte børn og unge har generelt et dårligere udgangspunkt for trivsel sammenlignet med deres jævnaldrende i Danmark. De er mere sårbare i forhold til oplevelser af ensomhed og mobning, de er udfordrede i forhold til deres kontakt med jævnaldrende, og deres biologiske familier er ofte relativt dårligt stillet i forholdt til materielle og sociale ressourcer.

En anbringelse ophører som udgangspunkt, når den unge fylder 18 år. Her træder den unge juridisk set ind i voksenlivet med dertilhørende nye lov-mæssige krav og muligheder. Overgangen til voksenlivet kan dog være særlig svær for de anbragte unge, der i mange tilfælde i endnu højere grad end andre unge har brug for støtte, når de skal stå på egne ben.

Efterværn kan være med til at give anbragte unge en god overgang til voksentilværelsen. Efterværn er et tilbud til unge, der umiddelbart op til det 18. år har haft en fast kontaktperson eller har været anbragt udenfor hjemmet. Formålet med efterværnet er at bidrage til, at den unge får en bedre overgang til en selvstændig voksentilværelse. Tilbuddet gives, hvis det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed¹.

Selvom der endnu ikke er dokumenteret en direkte kausal effekt, viser forskning, at tidligere anbragte unge, der modtager en efterværnsindsats, klarer sig bedre end tidligere anbragte unge, der ikke gør. Samtidig viser erfaringerne, at det er væsentligt at fange de unge på et tidligt tidspunkt, før deres problemer intensiveres. Endvidere viser forskningen², at især netværksgrupper, hvor den unge har mulighed for at møde andre tidligere anbragte unge og danne personlige relationer til voksne, synes at have en afgørende betydning for de danske unge. Forskningen peger her på, at den virkningsfulde mekanisme i gruppetilbuddene er, at de unge kan erfaringsudveksle med andre, der er i samme situation som dem selv. Herigennem

¹ Servicelovens § 76 (LBK nr 1270 af 24/10/2016).

² Hald Andersen, *The effect of aftercare on human capital acquisition and antisocial behavior among foster care alumni*, 2016; Mølholt m.fl., *Efterværn for tidligere anbragte unge – en videns- og erfaringsopsamling*, 2012; Skårhøj m.fl., *Anbragte unges overgang til voksenlivet. Evaluering af efterværnsinitiativer under Efterværnspakken*, 2016.

kan de hjælpe og støtte hinanden, spejle sig i hinandens oplevelser og derudover få mulighed for at have socialt samvær. Det er meget afgørende for denne gruppe af unge, da de ikke har den familiemæssige støtte, som deres jævnaldrende har.

1.1 Puljen til efterværn og netværksgrupper

Med satspuljeaftalen for 2015-2018 er der udmøntet en ansøgningspulje til efterværn og netværksgrupper for nuværende og tidligere anbragte børn og unge. Puljen indgår som en del af et større initiativ under satspuljen, der har til hensigt at styrke overgangen fra barn til voksen for anbragte unge og skabe kvalificeret viden om kommunernes praksis på efterværnsområdet. Som en central del af initiativet har Deloitte udarbejdet denne erfaringsopsamling fra de 16 projekter i puljen og fra publikationen *Efterværn og den gode overgang til voksenlivet* (2017), der er en mere omfattende kortlægning af efterværnsområdet.

Formålet med puljen til efterværn og netværksgrupper er at understøtte udviklingen og udbredelsen af helhedsorienterede indsatser for anbragte og tidligere anbragte børn og unge i alderen 11-30 år. Det er hensigten, at projekterne i puljen gennem initiativer som væresteder, cafeer og lignende tilbud skal bidrage til, at målgruppen får udvidet kontakt med jævnaldrende, der har nogle af de samme livserfaringer og udfordringer som dem selv, eller med ressourcestærke voksne såsom venskabsfamilier eller frivillige støttepersoner.

Projekterne skal støtte barnet eller den unge til at opnå netværk og sociale relationer, som de kan drage fordel af i deres nuværende livssituation og fremover, for eksempel i forhold til at opnå øget trivsel, skabe et socialt netværk, færdiggøre folkeskolen, tage en uddannelse, få et arbejde, have styr på økonomien eller opnå en stabil boligsituation.

Der er samlet udmøntet 50,9 mio. kr. til 16 forskellige projekter i puljen, hvis overordnede målsætning fremgår af figur 1.

Figur 1. Overordnet målsætning for puljen til efterværn og netværksgrupper

300 anbragte og tidligere anbragte børn og unge per projektår får tilbud om værested, samtale, netværksgrupper, udviklingsforløb mv.

65 procent af projekterne kan påvise positive resultater for flertallet af borgerne i projekterne.

Metoder og organiseringsformer for de enkelte projekter er velbeskrevne og anvendelige for andre.

I udvælgelsen af projekterne har der været lagt vægt på, at de støttende indsatser har fokus på uddannelse, beskæftigelse og/eller stabile boligforhold for tidligere anbragte unge. Der har desuden været lagt vægt på, at projekterne inddrager aktuel viden om efterværn i forhold til indsatsen, organiseringen mv.

Projektperioden løber fra september 2015 til september 2018. På tidspunktet for udarbejdelsen af denne erfaringsopsamling er projekterne således midtvejs i projektperioden. Der er ikke afsat midler til effektstudier af projekterne i puljen, og der vil heller ikke blive udarbejdet en slutevaluering ved projektperiodens udgang.

1.2 Erfaringsopsamlingens formål og datagrundlag

Formålet med erfaringsopsamlingen er at bidrage med inspiration og viden til brug for det fremadrettede arbejde med efterværn i kommuner samt private og frivillige organisationer i Danmark. Erfaringsopsamlingen samler således op på viden og erfaringer på tværs af de 16 projekter, der har fået støtte af puljen, med fokus på projekternes indhold og tilrettelæggelse samt centrale læringspunkter vedrørende rekruttering og fastholdelse af de unge.

Derudover samles der op på de resultater, som projekterne oplever der er skabt for målgruppen efter det første projektår, og på generelle drivere og barrierer for at skabe resultater for målgruppen. Der vil gennemgående blive fremhævet eksempler på lovende aktiviteter og positive forandringer for målgruppen.

Erfaringsopsamlingen bygger på tre primære datakilder:

Projekternes egen dokumentation, der er udarbejdet i forbindelse med ansøgning til puljen, samt statusrapporter, som projekterne har udarbejdet til Socialstyrelsen efter det første projektår.

Selvevalueringer vedrørende oplevede resultater, som projekterne har udfyldt i forbindelse med erfaringsopsamlingen i januar 2017.

Kvalitative interview med projektlederne fra de 16 projekter, der er udført med henblik på at supplere og kvalificere projekternes dokumentation og selvevaluering. Interviewene er gennemført i januar 2017.

Herudover har projektledere og projektdeltagere bidraget til at identificere og kvalificere tværgående temaer og centrale opmærksomhedspunkter på tværs af projekterne på en fælles erfaringsworkshop i februar 2017.

1.3 Læsevejledning

Erfaringsopsamlingen består af tre hoveddele:

I *den første del* gives et overblik over de 16 projekters organisering og tilrettelæggelse samt deres strategier for rekruttering og fastholdelse af de unge.

I *den anden del* præsenteres de resultater, som projekterne oplever der er skabt for målgruppen efter den første halvdel af projektperioden, samt generelle drivere og barrierer for at skabe resultater på tværs af de 16 projekter.

I *den tredje del* fremhæves centrale læringspunkter, der kan bidrage til at styrke projekterne i den sidste halvdel af projektperioden og give inspiration til fremtidige projekter, der ønsker at arbejde med efterværn og netværksgrupper for nuværende og tidligere anbragte børn og unge.

I bilag 1 beskrives det anvendte datagrundlag og den metodiske tilgang til erfaringsopsamlingen.

I bilag 2 findes en kortfattet oversigt over målgruppe, formål, metoder, aktiviteter og oplevede resultater for hvert af de 16 projekter.

2 Organisering, indhold og rekruttering

2 Organisering, indhold og rekruttering

De 16 projekter i puljen er spredt over hele landet. De henvender sig til forskellige målgrupper og bringer forskellige metoder og aktiviteter i spil for at skabe resultater for de unge. I dette kapitel beskrives projekternes organisering, tilrettelæggelse og aktiviteter. Derudover beskrives projekternes tilgang til rekruttering af unge, og der gives eksempler på, hvad projekterne har gjort for at tiltrække og fastholde målgruppen.

2.1 Organisering og tilrettelæggelse

De 16 projekter i puljen til efterværn og netværksgrupper er forankret i seks kommuner samt landsdækkende frivillige organisationer og mindre, lokale foreninger eller virksomheder. Projekterne er spredt udover hele landet – fra Aalborg til Sønderjylland og fra Midtjylland til Bornholm. Projekterne havde i gennemsnit 31 brugere i det første projektår. Der er dog forholdsvis stor spredning i projekternes størrelse. Mens det mindste projekt havde ni brugere i det første projektår, havde det største projekt 63 brugere. Projekterne fremgår af tabel 1 nedenfor, og en uddybende beskrivelse af hvert projekt findes i bilag 1.

Der har været i alt 491 unge i projekterne i det første projektår fra september 2015 til september 2016. Målsætningen om, at mindst 300 anbragte og tidligere anbragte unge per projektår skal tilbydes at indgå i projekterne, er altså opnået og oversteget på tidspunktet for udarbejdelsen af erfaringsopsamlingen. Dermed har projekterne indfriet de målsætninger for antal deltagere, de angav, da de ansøgte puljen. Af ansøgningerne fremgik det således, at det samlede deltagerantal forventelig ville blive over 300. Samtidig er det kun 56 procent af projekterne, der angiver, at de har opnået det forventede antal brugere i det første projektår. Projekterne forventer således, at antallet af brugere vil stige i det andet og tredje projektår og dermed bidrage til, at målsætningerne overgås i endnu højere grad.

Tabel 1. Oversigt over projekter med støtte fra puljen til efterværn og netværksgrupper for nuværende og tidligere anbragte unge

Projekt	Projektejer	Type	Geografisk placering	Antal brugere (første projektår)
Baglandet Vejle 2.0	Baglandet i Vejle	Frivillig/privat organisation	Region Syddanmark	63
Projekt Unik	Børns Trivsel	Frivillig/privat organisation	Region Hovedstaden	60
Værestedet Space	Kolding Kommune	Kommunalt	Kolding	48
Projekt Netværket	Plejefamiliernes Landsforening	Frivillig/privat organisation	Sønderjylland	46
Young Connect	KFUM's Sociale Arbejde i Danmark	Frivillig/privat organisation	Fyn og Midtjylland	46
Bak-Op	BAK-OP ApS	Frivillig/privat organisation	Roskilde	30
Grib Chancen - livet er dit	Den Boligsociale Forening	Frivillig/privat organisation	Lolland/Falster	29
Klub Dovreåsvej	Familieplejen på Bornholm	Frivillig/privat organisation	Bornholm	27
Den 3. hånd	Thisted Kommune	Kommunalt	Thisted	25
Unge Forum	Horsens Kommune	Kommunalt	Horsens	24
Friendz 3.0	Landsforening Forældre For Forandring	Frivillig/privat organisation	Tingbjerg	23
My Place	Odsherred Kommune	Kommunalt	Odsherred	22
Projekt Plus	Middelfart Kommune	Kommunalt	Middelfart	15
Øget trivsel til børn og unge i familiepleje	Fredericia Kommune	Kommunalt	Fredericia	14
SISI – Et projekt for anbragte unge i Aalborg	Foreningen Grønlandske Børn	Frivillig/privat organisation	Aalborg	10
Mentorindsats for nuværende og tidligere anbragte	Ungdommens Røde Kors	Frivillig/privat organisation	København	9

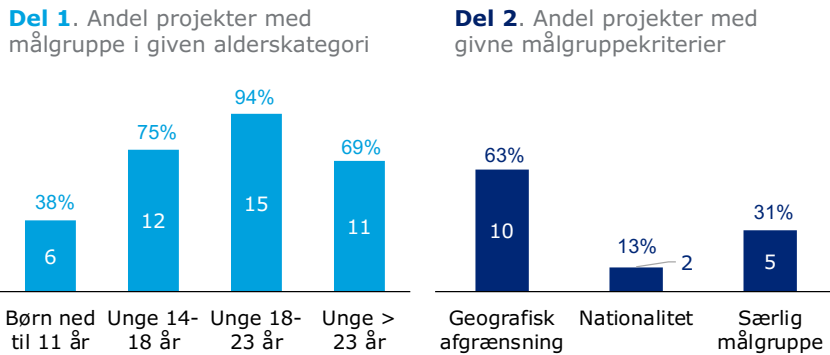
Kilde: projekternes dokumentation.

2.2 Målgrupper og aktiviteter

De 16 projekter omfatter forskellige målgrupper af anbragte og tidligere anbragte børn og unge i alderen 11-30 år. Som det fremgår af del 1 i figur 2, inkluderer næsten alle projekterne unge i alderen 18-23 år, der samtidig kan være i målgruppen for efterværn. 12 af projekterne inkluderer anbragte unge i alderen 14 eller 15 til 18 år, mens 6 projekter inkluderer anbragte børn helt ned til 11 år. 11 projekter inkluderer desuden målgruppen af unge over 23 år, der ikke længere er i målgruppen for efterværn under servicelovens § 76³.

³ Servicelovens § 76 (LBK nr 1270 af 24/10/2016).

Figur 2. Projekternes målgrupper (andele og antal projekter)

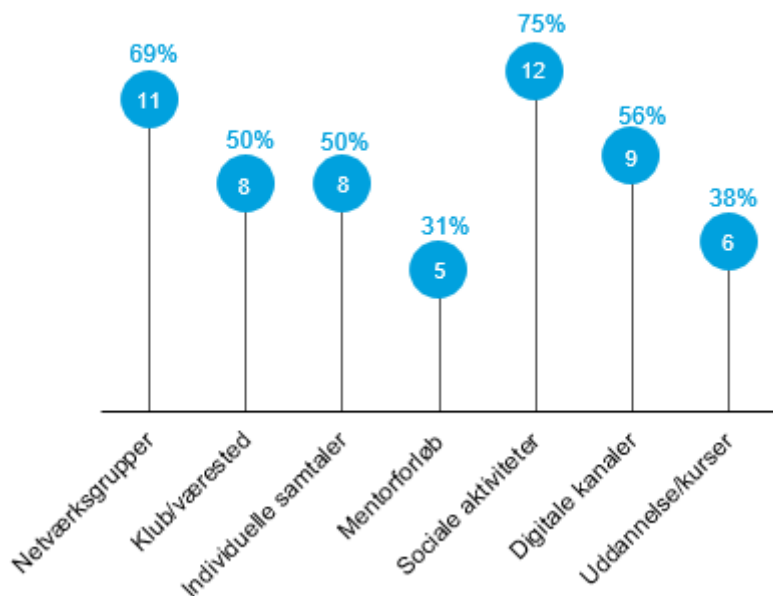
n=16

Kilde: projekternes dokumentation.

12 ud af 16 projekter anvender særlige kriterier i afgrænsning af målgruppen. Som det fremgår af del 2 i figur 2, henvender størstedelen af disse projekter sig til en målgruppe, der enten udelukkende eller primært kommer fra en bestemt by, kommune eller region. To projekter er målrettet unge med anden etnisk oprindelse end dansk, mens fem projekter har andre særlige målgrupper, herunder unge med personlige problemer og misbrugsproblemer, unge med behov for støtte til uddannelse, drenge over 23 år, netværk og biologisk familie til anbragte samt nuværende og kommende forældre, der selv har været anbragt.

Projekterne har gennemført forskellige typer aktiviteter for målgruppen, og hvert projekt rummer typisk flere typer aktiviteter i kombination. De hyppigst anvendte aktiviteter er sociale aktiviteter og netværksgrupper (jf. figur 3). Sociale aktiviteter kan for eksempel være workshops, fællesspisning, weekendture eller kreative forløb, der har til formål at styrke sociale relationer og øge sociale kompetencer. Netværks- og gruppeforløb har især til formål at reducere risikoen for ensomhed, bidrage til øget selvværd og selvtillid hos brugerne og fremme den generelle trivsel. Mange af projekterne arbejder med aldersopdelte netværksgrupper, så grupperne så vidt som muligt er målrettet henholdsvis børn, unge og næsten voksne.

Figur 3. Projekternes forskellige typer aktiviteter (andel og antal projekter)

n=16

Kilde: projekternes dokumentation.

Herudover indebærer mange projekter, at de unge mødes på fast basis i klubsteder eller væresteder, ligesom flere projekter tilbyder individuelle samtaler med professionelle voksne og gør brug af digitale kanaler såsom onlinegrupperforløb og Facebookgrupper (jf. figur 3).

Nogle projekter tilbyder desuden mentorforløb – i nogle tilfælde med mentorer, der selv har været anbragt udenfor hjemmet. Ét projekt anvender desuden mentorfamilier, hvor den unge matches med en frivillig og vedkommendes familie.

Endelig anvender nogle af projekterne uddannelser eller kurser målrettet projektets medarbejdere og/eller unge, der bruger projektets tilbud. Det kan for eksempel være mentoruddannelser, der giver de unge mulighed for at agere mentorer og rollemodeller for andre anbragte eller tidligere anbragte i projektet.

Enkelte projekter har gennemført aktiviteter, der ikke fremgår af figur 3. For eksempel arbejdes der i ét projekt med at udvikle og drive en food-truck, der kan være med til at finansiere projektet fremadrettet, og ét projekt har etableret et fodboldhold, som de unge selv står for at drive. De enkelte projekters aktiviteter og metoder er beskrevet nærmere i bilag.

2.3 Rekruttering og fastholdelse

Størstedelen af de 16 projekter rekrutterer unge gennem sagsbehandlere, rådgivere eller plejefamiliekonsulenter i de lokale kommuner. Rekrutteringen foregår typisk ved, at sagsbehandlerne visiterer unge direkte til projekterne, eller ved at sagsbehandlerne etablerer kontakt til plejeforældre, bosteder eller institutioner, hvor de anbragte unge opholder sig. Der er dog

også projekter, der rekrutterer udenom kommunerne. I disse tilfælde foregår rekrutteringen for eksempel gennem interesseorganisationer, frivilligsektoren, ungdomsklubber og/eller uddannelsessteder.

Projekterne har anvendt flere forskellige rekrutteringskanaler for at nå ud til de unge. Nogle steder er rekrutteringen foregået gennem projektlederens netværk blandt plejefamilier, anbringelsessteder og/eller frivillige organisationer. Andre steder er rekrutteringen baseret på mund til mund-metoden, hvor eksisterende brugere og/eller frivillige har spredt budskabet om projektet til deres netværk.

”Tidligere ringede vi dem op i stedet for at besøge dem, men mange unge sagde nej, når de fik tilbuddet over telefonen. Det har gjort en forskel, at vi er begyndt at tage på hjemmesøg hos plejefamilierne.”

(Projektleder)

”Min kollega har været fem år i børne- og ungeforvaltningen og har et godt netværk i kommunen. Vi har kontakt med plejefamiliekonsulenterne, familiechefen og ungekontakten. Vi har været ude ved alle instanser og fortælle dem, hvem vi er.”

(Projektleder)

Flere projekter har afholdt eller deltaget i events med henblik på at skabe opmærksomhed omkring projektet. Det kan for eksempel være åbent husarrangementer, hvor potentielle brugere eller samarbejdspartnere er blevet inviteret indenfor i projektet. Det kan også være deltagelse i personalemøder i plejefamilier eller døgninstitutioner, hvor udvalgte unge har fortalt om projektet.

”Rekruttering er blevet meget bedre, fordi den kommunale medarbejder er begyndt at deltage kontinuerligt i jobcentrets møder, hvor hun fortæller om tilbuddet.”

(Projektleder)

”Vi har holdt åbent hus, hvor vi indbød alle samarbejdspartnere. Mange rådgivere og vejledere kom forbi og fik forståelse af, hvad vi arbejder med. Og nu har vi altså fået en venteliste.”

(Projektleder)

Mange af projekterne har udarbejdet informationsmateriale som foldere, flyers og plakater. Andre har produceret videoer, hvor unge brugere fortæller om deres erfaringer fra projektet. Endelig er der en del projekter, der har uddelt informationsmateriale på de unges uddannelsessteder og/eller inddraget undervisere og uddannelsesvejledere med henblik på at øge kendskabet til projektet.

”Vi endte med ikke at udarbejde et henvisningsskema til samarbejdspartnere, fordi det viste sig at fungere bedre at benytte PR-materiale. Vi har udarbejdet en folder målrettet fagpersoner, som beskriver projektets metode og rammer m.m., samt en flyer målrettet unge i målgruppen, som fortæller om mentorordningen.”
(Projektleder)

”De unge har lavet en video om, hvad det handler om. Der fortæller de om, hvad projektet har gjort for dem. Det giver en anden vinkel for modtageren, når det er de unge, der fortalte om det.”
(Projektleder)

De fleste projekter er proaktive i deres kommunikation med de unge med henblik på at fastholde de unges motivation for at møde op og deltage i projektaktiviteter. Mange steder udsendes sms'er eller beskeder på Messenger forud for projektaktiviteter, ligesom sociale medier ofte anvendes til at minde de unge om, at projektaktiviteterne finder sted.

”Når vi har fået henvisninger fra kommunen, tager vi en forsamtale, og hvis de ikke er klar, så slipper vi dem ikke bare. Det er vigtigt, at vi bliver ved med at være der, selvom vi ikke har fået dem ind. Vi sender dem en hilsen og hører, om det går godt. Så kan det være, at de bliver klar. Der er flere, der har sagt, at vi er de eneste, der bliver ved med at tage kontakt, og at det gør, at de gerne vil være med.”
(Projektleder)

”Jeg er åben og siger, at jeg holder øje med, om de er der. Hvis de ikke kommer, skrotter jeg dem ikke, men jeg kontakter dem for at høre, hvad der er på færde.”
(Projektleder)

Nogle projekter har formået at tiltrække og fastholde lige så mange eller flere deltagere, end de havde forventet ved projektstart. Disse projekter nævner forskellige eksempler på initiativer og aktiviteter, der har bidraget til at motivere og fastholde deltagerne, for eksempel:

Vedholdende og personrettet kontakt fra projektmedarbejderne via opringninger, sms'er og opslag på sociale medier forud for aktiviteter og arrangementer.

Aftale med uddannelsesinstitutioner om, at individuelle samtaler kan foregå i skoletiden. På den måde bliver samtalerne hyppigere og mere kontinuerlige, og det bliver nemmere at arbejde med konkrete mål.

Tilbud om at hente og bringe deltagere, der bor langt fra projektet, og for hvem transportomkostninger kan være en barriere.

Fokus på, at arrangementerne altid er gratis for deltagerne, og at der altid er noget at spise, så det er nemt og hyggeligt at deltage, og at der er et socialt element.

Aktivt arbejde med et omvendt frivillighedsprincip, hvor der fokuseres på, at det er de unge, der er de frivillige. De unge motiveres til at møde op af egen fri vilje, fordi de vil og kan.

Onlineforløb over Facebook, der er målrettet unge, der på grund af angst eller andre diagnoser har svært ved at deltage fysisk i projektets aktiviteter. Formålet er at sikre en god udvikling og et godt forløb i trygge rammer, så de unge kan blive mere robuste og parate til at deltage i andre aktiviteter.

3. Oplevede resultater

3 Oplevede resultater

I dette kapitel beskrives de mål og resultater, de 16 projekter oplever, de har skabt for de unge efter den første halvdel af projektperioden. Herudover beskrives de drivere og barrierer, der kan udledes på tværs af projekterne i forbindelse med at skabe de forventede resultater.

Projekternes oplevede resultater vurderes på baggrund af den dokumentation, som projekterne har indrapporteret til Socialstyrelsens Center for Økonomi og Tilskudsforvaltning i forbindelse med deres ansøgning om puljemidler og i forbindelse med den første statusrapport i september 2016. Dokumentationen indeholder information om projektets formål, målgruppe, metoder, aktiviteter, målopfyldelse, resultater, tidsplaner og fremtidige projektplaner. Herudover vurderes projekternes oplevede resultater på baggrund af projektledernes selvevalueringer fra januar 2017. Selvevalueringerne er baseret på en åben spørgeramme til projektlederne, der indeholder spørgsmål om antal brugere, metoder, indsatser, aktiviteter, oplevede resultater, herunder drivere og barrierer, samt læringspunkter fra arbejdet med at gennemføre projektaktiviteterne.

De oplevede resultater, der kan udledes af dette materiale, er blevet valideret og uddybet gennem kvalitative interview med projektlederne i de 16 projekter og på en fælles erfaringsworkshop i februar 2017. På workshoppen har projektledere og projektdeltagere drøftet resultater, erfaringer, forankring og risici. De har i fællesskab identificeret en række centrale læringspunkter for den videre udvikling af efterværnsområdet.

I bilag 3 findes de skemaer, som projekterne har anvendt til indberetning til Tilskudsforvaltningen, selvevalueringsskemaet og interviewguiden.

Projekterne har benyttet forskellige tilgange til at tilvejebringe dokumentation om deres opnåede resultater (illustreret i figur 4). Størstedelen har i en vis udstrækning fulgt op på målopfyldelse ved eksempelvis at gennemføre tilfredshedsundersøgelser eller trivselsundersøgelser blandt brugerne eller ved at registrere fremmøde og deltagelse i projektaktiviteter. Enkelte projekter har anvendt dokumenterede metoder som Feedback Informed Treatment (FIT), hvor både den unge og projektmedarbejderen har foretaget registreringer efter hver afholdt projektaktivitet. Derudover har enkelte projekter gennemført midtvejsevalueringer, der hovedsagelig bygger på kvalitative interview eller fokusgrupper med unge brugere og projektmedarbejdere.

Figur 4. Eksempler på, hvordan resultater måles i projekterne

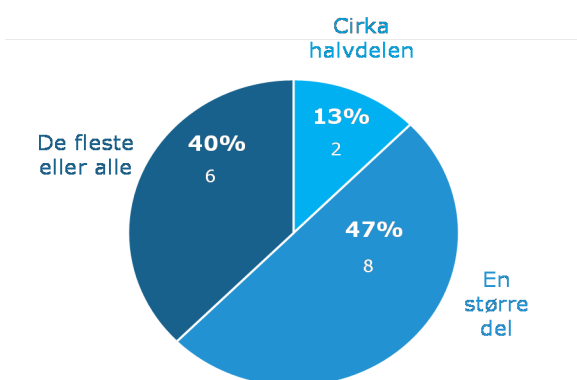
- Eksterne og interne midtvejsevalueringer
- Spørgeskema, tilfredsheds- eller trivselsmålinger
- Registrering af deltagere og fremmøde
- Interview og fokusgrupper med målgruppen og projektmedarbejdere
- Individuelle handlingsplaner og udviklingsbeskrivelser for målgruppen.

For mange projekters vedkommende har det første projektår været præget af en relativt lang opstartsfasen, hvor fokus har været på etablering, forankring og tilpasning af projektet fremfor systematisk indsamling af data om resultater og progression. De resultater, der fremgår af dette afsnit, er således i vidt omfang udtryk for projektlederens oplevelser, der til dels er understøttet af især kvalitative data.

3.1 Projekternes oplevede resultater

Overordnet set vurderer de 16 projekter, at mindst halvdelen af de unge projektdeltagere har oplevet positive resultater efter den første halvdel af projektperioden, og 14 ud af 16 projekter vurderer, at en større del, de fleste eller alle unge har oplevet positive resultater (jf. figur 5). Selvom det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at udtale sig om egentlige effekter af projekterne, er der grund til optimisme i forhold til den overordnede målsætning om, at 65 procent af projekterne kan påvise positive resultater for flertallet af borgerne i projekterne.

Figur 5. Anslået del af målgruppen, der har oplevet positive resultater i kraft af projektet (andel projekter)

n=16

Kilde: projekternes selvevalueringer.

Projekterne arbejder på at skabe mange forskellige typer resultater for de unge brugere. Overordnet kan resultaterne opdeles i tre hovedkategorier:

Resultater knyttet til netværk og sociale kompetencer.

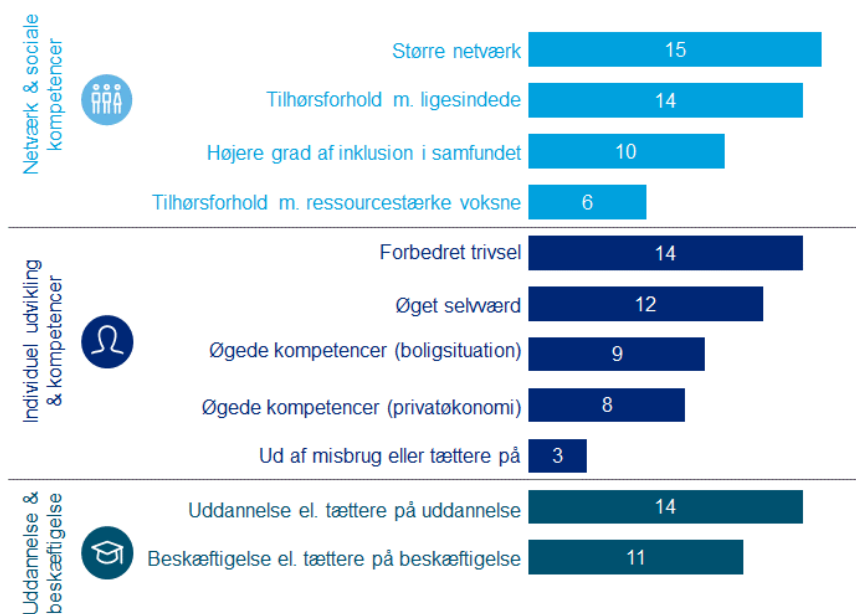
Resultater knyttet til individuel udvikling og kompetencer.

Resultater knyttet til uddannelse og beskæftigelse.

Som det fremgår af figur 6, arbejder størstedelen af projekterne med resultater indenfor alle tre kategorier.

Figur 6. Typer af resultater, som projekterne ønsker at skabe for målgruppen (antal projekter, der angiver at arbejde med resultatet)

n=16

Kilde: projekternes selvevalueringer.

Nedenfor beskrives projekternes vurdering af, i hvor høj grad de unge efter det første projektår har opnået resultaterne indenfor hver af de tre resultat-kategorier.

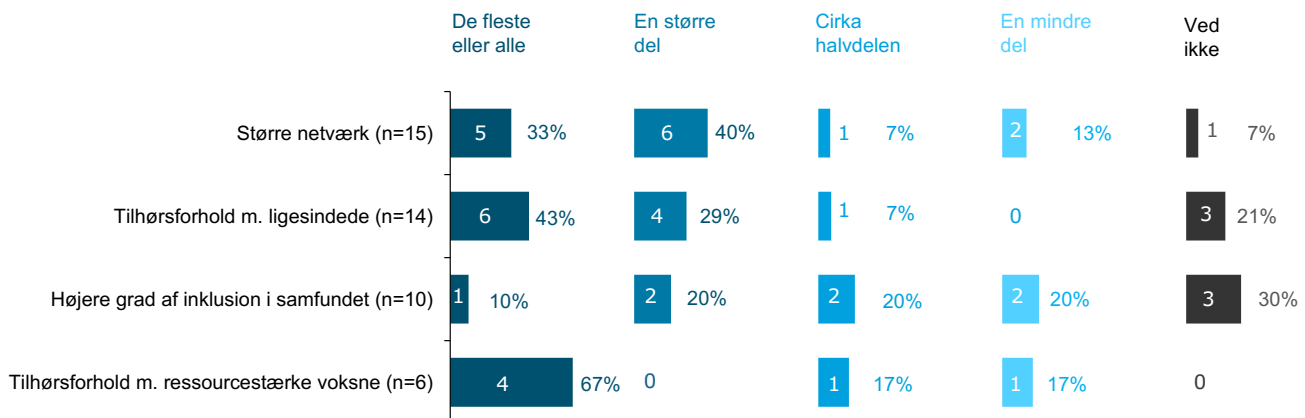
Netværk og sociale kompetencer

Netværk og sociale kompetencer handler blandt andet om at opbygge sunde relationer med ligesindede og med voksne rollemodeller i og udenfor projektet, opbygge en følelse af fællesskab og samhørighed, reducere ensomhed, opbygge større tillid til systemet, integreres i samfundet og nedbryde fastfrosne forestillinger om sig selv gennem interaktion med andre.

Som det fremgår af figur 7, vurderer 11 ud af 15 projekter (73 procent), der arbejder med netværksskabelse, at en større del, de fleste eller alle unge har fået et større netværk. 10 ud af 14 projekter (71 procent), der arbejder med øget tilhørsforhold med ligesindede, oplever, at en større del, de fleste eller alle unge har opnået positive resultater på denne parameter, mens 4 ud af 6 (67 procent) af de projekter, der arbejder med øget tilhørsforhold til ressourcestærke voksne, angiver, at de fleste eller alle unge har oplevet positive resultater på dette punkt. Ifølge projekternes dokumentation er der altså efter den første halvdel af projektperioden grund til at være optimistisk omkring projekternes evne til at skabe positiv forandring for målgruppen i forhold til netværksskabelse.

Ud af de 10 projekter, der arbejder med inklusion i samfundet, oplever tre projekter (30 procent), at de fleste, alle eller en større del af de unge har opnået dette resultat. Lige så mange projekter angiver dog, at de ikke ved, om målgruppen har oplevet inklusion som resultat af projektaktiviteterne. Det kan tyde på, at projekterne har udfordringer med at identificere og anvende passende redskaber til at følge op på målgruppens progression i forhold til inklusion i samfundet. Samtidig kan inklusion i samfundet være sværere at vurdere positivt sammenlignet med eksempelvis netværksskabelse, idet målet både har et langt sigte og ikke er umiddelbart synligt for projektlederen.

Figur 7. Anslået del af målgruppen, der ifølge projekternes dokumentation har oplevet udvalgte resultater på nuværende tidspunkt (andel projekter)

n=16

Kilde: projekternes selvevalueringer.

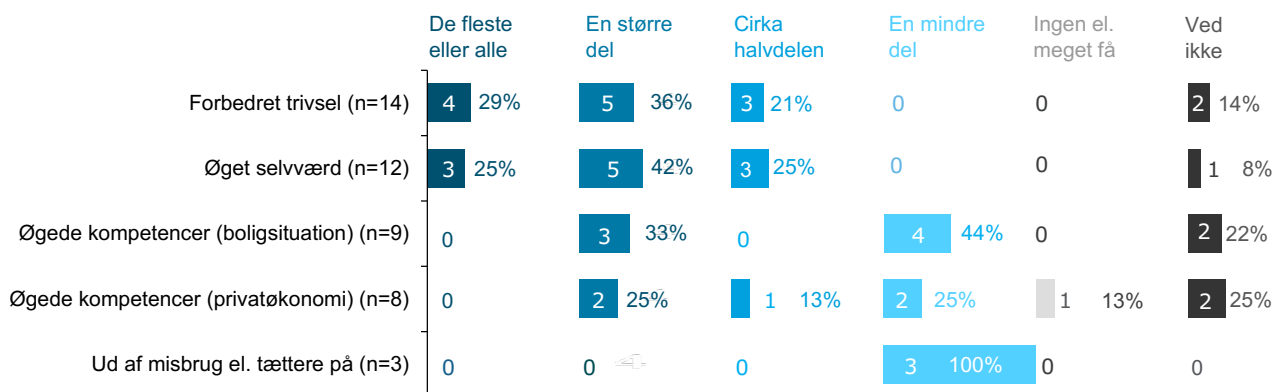

Individuel udvikling og kompetencer

Individuel udvikling og kompetencer handler om, at de unges trivsel og selvværd forbedres, og at de unge opbygger kompetencer, der kan hjælpe dem til en selvstændig tilværelse som voksne. Det handler blandt andet om, at de unge føler sig værdifulde, lærer at takle utryghed, opnår en forståelse af, at anbringelsen er et livsvilkår, og opnår en følelse af at kunne handle selv.

Som det fremgår af figur 8, vurderer projektlederne, at der især er skabt positive resultater i forhold til øget selvværd og forbedret trivsel. Derimod vurderes resultaterne mindre lovende for målsætningerne om øgede kompetencer til at håndtere boligsituation og privatøkonomi og i særdeleshed i forhold til at komme ud af misbrug. Relativt mange af de projekter, der arbejder med dette, oplever, at få eller ingen af de unge tilegner sig kompetencerne. Igen er det vigtigt at tage forbehold for, at de unges kompetencer umiddelbart kan virke mindre synlige for projektlederen end trivsel og selvværd, der i højere grad kan opnås gradvis og løbende observeres i trivselsmålinger m.m. Samtidig er det vigtigt at tage i betragtning, at misbrugsproblemer er en stor udfordring, der ofte vil kræve behandling udover, hvad der er indeholdt i projekterne.

Figur 8. Anslået del af målgruppen, der ifølge projekternes dokumentation har oplevet udvalgte resultater på nuværende tidspunkt (andel projekter)

n=16

Kilde: projekternes selvevalueringer.

Uddannelse og beskæftigelse

Uddannelse og beskæftigelse handler om at understøtte de unge i at komme i eller tættere på uddannelse og arbejde. Resultaterne handler om job- og uddannelsesparathed og om motivation for og fastholdelse i uddannelse og/eller beskæftigelse.

Der er en relativt stor spredning i de oplevede resultater, når det kommer til uddannelse og beskæftigelse (jf. figur 9). Således oplever cirka halvdelen af de 11 projekter, der arbejder med beskæftigelse, resultater for en større del, de fleste eller alle unge, mens den anden halvdel kun oplever resultater for en mindre del, ingen eller få unge. Ud af de 14 projekter, der arbejder med uddannelse, oplever halvdelen, at en større del, de fleste eller alle unge opnår

resultater på denne parameter, mens fire projekter (29 procent) alene oplever resultatskabelse for få eller ingen unge.

Figur 9. Anslået del af målgruppen, der ifølge projekternes dokumentation har oplevet udvalgte resultater på nuværende tidspunkt (andel projekter)

n=16

Kilde: projekternes selvevalueringer.

Opsummerende vurderer projekterne, at der efter den første halvdel af projektperioden især er skabt resultater for de unge i forhold til netværk og sociale kompetencer – særligt i forhold til netværksdannelse og relationer med ligesindede og ressourcestærke voksne. Der er også forholdsvis lovende resultater i relation til individuel udvikling og kompetencer, når der fokuseres på trivsel og selvværd.

Der er i nogen grad skabt resultater i forhold til uddannelse og beskæftigelse, men en stor del af de projekter, der arbejder med disse resultater, oplever, at det ikke er alle de unge, der gør fremskridt.

Projekterne oplever kun i mindre grad, at der er skabt resultater i forhold til kompetencer til at håndtere boligsituation og privatøkonomi, mens det er særlig udfordrende at skabe resultater i relation til misbrugsproblemer.

Dette skal ses i lyset af, at nogle resultater – for eksempel trivsel og selvværd – er relative størrelser, mens andre – for eksempel resultater knyttet til misbrug, uddannelse og beskæftigelse – er faktiske forhold, der ikke på samme måde kan gradbøjes. Der kan derfor være en tendens til, at projektledere er mere tilbøjelige til at vurdere førstnævnte positivt i forhold til sidstnævnte. Samtidig kan resultater i forhold til uddannelse, beskæftigelse, misbrugsproblemer og inklusion i samfundet have et længere sigte end resultater knyttet til netværk og trivsel. Da projektperioden kun er halvvejs gennemført på tidspunktet for erfaringsopsamlingen, kan det være, at projekterne endnu ikke har haft tid nok til at rykke de unge i forhold til disse resultater.

3.2 Drivere for resultater

Projekterne er som tidligere beskrevet forskellige og arbejder med forskellige tilgange, metoder og målgrupper. Når der ses på tværs af projekternes dokumentation, de indsendte cases fra projekterne, projekternes selvevalueringer og kvalitative interview, er der alligevel en række fællesnævner, der fremhæves som nødvendige, for at der skabes resultater for projekternes målgrupper. På tværs af projekterne kan der således identificeres fem centrale faktorer, hvis tilstedeværelse projektledere og projektmedarbejdere på tværs af de 16 projekter peger på har været afgørende for, at projekterne har skabt resultater (jf. figur 10).

Disse fem faktorer fremhæves i alle datakilderne og er derfor på nuværende tidspunkt det bedste bud på, hvad der har skabt forandring for de unge i projekterne. Det er dog vigtigt at understrege, at disse faktorer baserer sig på projektlederens og medarbejderens udsagn, selvevalueringer og casebeskrivelser, men ikke på de unges oplevelser eller på systematisk indsamlet viden om, hvordan de unge har udviklet sig i projekterne.

Som det fremgår af figur 10, er de fem faktorer etablering af et rummeligt og inkluderende fællesskab, inddragelse og tilpasning til individuelle behov, frivillighed og rollemodeller, en anerkendende tilgang samt en helhedsorienteret og tværprofessionel indsats. I det følgende uddybes hver af de fem faktorer.

Figur 10. Centrale faktorer, der bidrager til at skabe resultater

Rummeligt & inkluderende fællesskab

Inddragelse & tilpasning til individuelle behov

Frivillighed & rollemodeller

Anerkendende tilgang

Helhedsorienteret & tværprofessionel indsats

Rummeligt og inkluderende fællesskab

Mange af projekterne peger på, at etablering af et rummeligt og inkluderende fællesskab er en væsentlig faktor i forhold til at skabe positiv forandring for de unge. Dette inkluderende fællesskab kan i praksis være vanskeligt at etablere, fordi de unge har vidt forskellige forudsætninger, adfærd, kultur og eventuelt også diagnoser for både selv at indgå i et fællesskab og for at acceptere andre i fællesskabet. Her fremhæver projekterne, at der i første omgang skal etableres åbenhed og rummelighed fra de voksnes side, så de unge oplever projektet som et sted, hvor de kan være sig selv, hvor de føler sig trygge, og hvor de kan åbne op. Dernæst skal der være en vedvarende insisteren blandt de voksne på, at de unge skal rumme hinanden, og de voksne skal tilbyde konkret støtte hertil. Her er det især vigtigt, at personalet siger tydeligt fra og giver konkret vejledning til de unge, når nogen holdes udenfor, eller når der opstår konflikter.

”Jeg tror, at alle har fået en god fornemmelse i maven af at komme her, fordi alle er velkomne og kan blive inkluderet her.”

(Projektleder)

”Der skal være plads til alle trods kultur, diagnoser m.m. De unge skal have lov til at være sig selv.”

(Projektleder)

Mange af projekterne peger på vigtigheden af at etablere en fast struktur og klare rammer omkring fællesskabet i projektet. Det kan her være vigtigt, både at der indgår nogle faste elementer, når de unge er sammen, såsom fællesspisning, og at fællesskabet altid italesættes på den samme måde. Som det nævnes i eksemplet nedenfor, kan det være nødvendigt at italesætte og synliggøre de unges forskelligheder og behov og vise de unge, hvordan de kan anerkende hinanden for de bidrag, de hver især kommer med. Her er det desuden vigtigt, at der stilles krav til de unge om at deltage i fællesskabet, så der opbygges en fælles kultur.

Inddragelse af de unge

Stort set samtlige projekter fremhæver vigtigheden af at inddrage de unge i beslutninger omkring aktiviteter i projektet. Inddragelse kan foregå på mange niveauer, afhængigt af om der er tale om gruppeaktiviteter, eller det for eksempel er et mentorforløb. Enkelte projekter har de unge med helt fra den indledende planlægning af projektets aktiviteter og metoder, mens størstedelen fokuserer på inddragelse i projektets aktiviteter.

”Ligeværdighed opstår, når man er med til at forme tingene.”

(Projektleder)

”De unge skal være med til AL-planlægning. Det er meget vigtigt, at de har ejerskab over aktiviteterne.”

(Projektleder)

Inddragelse er med til at skabe ejerskab, empowerment og ligeværdighed. Det bidrager til, at projektaktiviteterne er relevante for de unge – i de unges optik. Samtidig er det med til at sikre, at de unge får nogle succesoplevelser, når en aktivitet lykkes, og skaber glæde for andre. Dette er særlig vigtigt i forhold til denne målgruppe, da mange af de unge har haft en opvækst, hvor der er blevet truffet mange beslutninger for dem, og hvor de ikke nødvendigvis har oplevet, at deres stemme blev hørt. Derfor kræver det ofte vedholdenhed og tilvænnning af de unge, før de kan tage dette ansvar på sig.

Eksempel fra projekterne

Da X begyndte at komme på værestedet, havde han meget brug for opmærksomhed. De andre unge havde meget svært ved at tolerere ham, talte dårligt bag hans ryg og forsøgte at få ham smidt ud. Som personale har vi holdt fast i, at X var lige så velkommen som alle andre, og vi havde mange samtaler med de unge om det. Samtidig anerkendte vi X for den, han var, for hans venlighed, pligtopfyldenhed og stabilitet på værestedet og i skolen. Som tiden er gået, har både X og de andre unge ændret adfærd. En fra mentorgruppen, som for et halvt år siden var ved at eksplodere over X, ønsker nu at blive mentor for X. X har fået en kæreste, kører bil, går i skole og oplever, at han er en del af værestedet.

Projekt Space

Eksempel fra projekterne

Hos os skal de unge inddrages i planlægningen af aktiviteter. I starten var det virkelig svært at få dem til det, da de ikke er vant til at blive hørt, og det er deres erfaring, at deres stemme ikke har været afgørende for, hvordan tingene har udviklet sig. Der skal arbejdes noget på at få dem til at tro på, at de har en stemme, og at vi hører dem.

Projekt SISI

Frivillighed og rollemodeller

En stor del af projekterne fremhæver frivillighed som en vigtig faktor i forhold til at motivere og fastholde de unge. Frivillighed handler her om, både at det er frivilligt for de unge at deltage i aktiviteterne, og at nogle af de projektmedarbejdere, de møder, indgår i projektet på frivillig basis.

I forhold til at til- og fravælge både projektet som helhed og konkrete aktiviteter fremhæver projekterne, at det for nogle unge er første gang, de indgår i et tilbud, hvor det ikke er et krav, at de møder op. Dette virker motiverende på de unge.

”Det betyder meget for de unge, at vi ikke får løn for at være der for dem, men at vi gerne vil dem. Vi har en anden tilgang, når vi møder dem i øjenhøjde. Vi gør ting, som man gør i en familie.”

(Projektleder)

”De unge ser det som en kæmpe styrke, at der er andre unge, der har lyst til at bruge deres fritid på at hjælpe dem godt på vej. De er taknemmelige, men de oplever også, at andre unge har haft de samme udfordringer, som de selv står overfor.”

(Projektleder)

Derudover er det meget væsentligt for mange af de unge, at de møder projektmedarbejdere, der er frivillige. Dette ser de som et udtryk for, at projektmedarbejderne virkelig gerne vil dem.

I mange projekter indgår de frivillige som rollemodeller eller mentorer for de unge. De kan være et godt eksempel i forhold til både uddannelse, beskæftigelse, det sociale liv og håndtering af følelsesmæssige udfordringer. Samtidig kan de tale med de unge om, hvordan de håndterer disse aspekter. Én projektleder formulerer det som, at de frivillige mentorer viser vejen for de unge og giver en smagsprøve på livets muligheder. Projektlederne fortæller, at det er vigtigt, at projekterne inddrager frivillige mentorer, der selv har været anbragt udenfor hjemmet, som de unge kan spejle sig i. Det giver de unge mulighed for at møde positive rollemodeller, der selv har overkommet de udfordringer, der hører til at blive voksen efter en barndom med ”lidt mere” i bagagen.

Anerkendende tilgang og tilpasning til individuelle behov

Generelt fremhæver projekterne vigtigheden af at have en anerkendende tilgang til de unge. Det handler blandt andet om at fokusere på de unges ressourcer og både betragte og behandle de unge som kompetente mennesker, der har noget værdifuldt at byde ind med.

Eksempel fra projekterne

X er 19 år og har haft en barndom med anbringelser og alkoholisme. Hun var meget ensom og kunne ikke fastholde en uddannelse. Efter hun blev matchet med Y (mentor), tog det hele en drejning. X blev indskrevet på STU, og Y støttede gevaldigt op omkring hendes skolegang, hvor hun blandt andet deltog i forskellige arrangementer og samtaler på skolen. Endvidere deltog X og Y i fællesarrangementerne, mødeaftnerne og fællesspisningerne i Young Connect, og dermed blev X en del af et fællesskab. X er ovenud lykkelig over sin bolig, elsker sin skole, har fået en del venner og veninder, har et godt forhold til sine søskende og har fået en kæreste.

Young Connect

“Vi ser ikke, at der er noget, de ikke kan. Vi ser på, hvor er de gode, og hvad kan de tilbyde.”

(Projektleder)

“De unge bliver mødt med respekt og anerkendelse. Hver enkelt ung bliver set, hørt og anerkendt for den, han/hun er.”

(Projektleder)

Flere af projekterne arbejder eksplicit med at øge de unges indsigt i egne ressourcer, for eksempel gennem terapi og 1:1-relationer med mentorer. Andre projekter arbejder med at uddanne de unge til at blive mentorer for andre unge i projektet. Andre igen giver de unge mulighed for at fortælle deres historier med videoproduktioner eller lignende med henblik på at hjælpe og inspirere andre anbragte unge. Alt dette kan bidrage til at give de unge en oplevelse af, at noget af det, de har med sig i bagagen, kan være en styrke, der kan bruges til noget værdifuldt.

Projekterne peger desuden på, at det er afgørende med en vis grad af fleksibilitet i forhold til den enkelte unges behov. Ifølge flere af projektlederne har mange af de unge haft oplevelsen af, at den støtte, de har modtaget i det kommunale system, har været forholdsvis firkantet og rigid. For disse unge er det en stor fordel, når projektaktiviteterne i en vis udstrækning kan tilpasses deres situation. Det kan for eksempel være, at et klubtilbud har åbent om lørdagen, hvor de unge måske i særlig grad har brug for fællesskabet. Det kan også være, at det er muligt at komme i kontakt med projektmedarbejderne udenfor normale kommunale åbningstider, at mentorforløb skræddersys til den enkelte og justeres løbende, eller at den unge har mulighed for at mødes med sin sagsbehandler “hjemme” i projektet fremfor at skulle møde op i kommunen.

Eksempel fra projekterne

Vi har opdaget, at individuelle samtaler er ekstremt vigtige, fordi de unge har brug for støtte til det, der fylder her og nu, samtidig med at de har brug for en mere grundlæggende forståelse af sig selv og egen situation. Flere unge giver udtryk for, at det er vigtigt at have et forum, hvor man kan fortælle sin historie til neutrale voksne – de fremhæver ofte vores tavshedspligt og fordelen ved, at vi ikke er myndighedspersoner. Det er så vigtigt, at tilbuddet udviser fleksibilitet, i forhold til hvem den unge er.

Den 3. hånd

Helhedsorienteret og tværprofessionel indsats

Mange projekter fremhæver tværprofessionelt samarbejde og en helhedsorienteret tilgang til den unge som centrale faktorer for at opnå positive resultater. Det er ikke holdbart, at der i projektet arbejdes med nogle mål for den unge, men at den unge i andre sammenhænge får at vide, at det er helt andre ting, han/hun skal fokusere sin energi på. Et velfungerende samarbejde mellem nøglepersoner i relevante kommuner, institutioner, foreninger og organisationer kan bidrage til at nedbryde silotænkning og sikre, at der lægges en samlet og overordnet plan for den unge, hvor der arbejdes hen mod de samme mål. Det giver også tryghed og genkendelighed for den unge, at han/hun mødes med de samme forventninger og krav, og at målene giver mening i forhold til andre mål, den unge for eksempel har sat med en sagsbehandler.

”Der lægges en fælles og overordnet plan for hver ung, så alle parter sammen med den unge arbejder hen mod samme mål.”

(Projektleder)

”En af grundene til, at samarbejdet fungerer så godt, er, at ledelsesniveauet i kommunen er med – både øverste ledelse og teamledere – og at der er aftaler med konkrete kontaktpersoner på medarbejderniveau.”

(Projektleder)

Nogle af de frivillige projekter beskriver deres samarbejde med den lokale kommune som et makkerskab, og andre fremhæver, hvordan en fysisk placering meget tæt på de kommunale støttekontaktpersoner giver anledning til naturlig sparring og en gensidig viden i projektet og kommunen om, hvilke støttetilbud der findes for de unge i målgruppen.

Andre steder er der formaliserede samarbejdsmanualer og beskrivelser af snitflader mellem det frivillige projekt og kommunen, der bidrager til et effektivt samarbejde. I nogle af de frivillige projekter deltager projektmedarbejdere desuden fast i netværksmøder, samarbejds-møder, skolemøder, møder i kommunens familieafdeling, møder med jobcenter eller lignende.

3.3 Barrierer for resultater

Ligesom der kan identificeres drivende faktorer for at opnå resultater i projekterne, peger projektledere og projektmedarbejdere på tværs af projekterne også på en række centrale udfordringer, der kan vanskeliggøre, at de ønskede resultater opnås.

Projekterne har for det første oplevet en række barrierer knyttet til målgruppens udvikling. Det drejer sig om, at de unge kan være præget af foranstaltningstræthed, føle sig stigmatiserede, mangle tid og motivation og være udfordrede af økonomiske udgifter og transporttid forbundet med at deltage i projektet.

For det andet drejer det sig om udfordringer forbundet med selve projektets gennemførelse, herunder etablere kontakt til målgruppen, etablere kendskab til projektet blandt relevante samarbejdspartnere, opnå opbakning til projektet blandt samarbejdspartnere og sikre den rigtige projektbemanning.

De oplevede barrierer fremgår af figur 11 og uddybes i det følgende.

Eksempel fra projekterne

Vi gør rigtig meget ud af samarbejdet med kommunen, og det har givet pote. Projektet er kendt i hele Familieafdelingen. Der er udarbejdet samarbejdsmanual til anbringelsesteamet vedrørende visitationsdelen og en manual i forhold til samarbejdsflader. Projektets medarbejdere inviteres til alle fælles møder og arrangementer i afdelingen. Der er samarbejde med enkelte nøglemedarbejdere i øvrige afdelinger i de sager, hvor barnet/den unge har andre kontakter i kommunalt regi, for eksempel Handicap og Psykiatri. Der udsendes nyhedsbrev til Børne- og Familierådgivningen, hvor resultater og små historier kort præsenteres.

Den 3. hånd

Figur 11. Barrierer i forhold til at opnå resultater

Udfordringer i forhold til målgruppens udvikling

På tværs af de 16 projekter kan der identificeres fire centrale udfordringer i forhold til at opnå den ønskede udvikling for målgruppen.

For det første oplever rigtig mange projekter, at de unge kan være præget af foranstaltningstræthed. Mange af de unge har haft lange forløb i det kommunale system – ofte med skiftende sagsbehandlere og forskellige former for støtte, som de måske ikke altid har fundet lige relevant. For nogle har det resulteret i, at de er blevet trætte af systemet, og at de ønsker at løsrive sig. Det kan betyde, at de unge er tilbageholdende i forhold til at indgå i projekternes aktiviteter.

”Årsagen til, at de siger nej, er, at de bare vil ud og klare sig selv. De gider ikke mere hjælp.”

(Projektleder)

”Det er svært at motivere de tidligere anbragte, som ofte har et negativt syn på kommune og forvaltning – de vil gerne være normale og fri af systemet.”

(Projektleder)

For det andet erfarer projekterne, at der i de unges optik kan være et stigma knyttet til projektdeltagelsen. Mange af de unge har et stort ønske om at være normale og har ikke lyst til at dyrke den etiket, der er knyttet til at have været anbragt udenfor hjemmet. Selve sprogbrugen omkring projekterne, der er målrettet tidligere anbragte unge, kan således i sig selv have en demotiverende effekt på de unge.

"Der er nogle, der ikke vil være med, fordi de tager afstand fra, at de er anbragt. Den distance føler de ikke, de kan opretholde, hvis de kommer."

(Projektleder)

"Man bliver sat i bås som værende hjælpeløs, fordi man har været anbragt. Hele sprogbrugen omkring de unge er stigmatiserende – det er en kæmpe barriere."

(Projektleder)

For det tredje kan det være en udfordring at tiltrække og fastholde unge, der har mange andre ting at se til. Mange af projekterne beretter, at det kan være svært for de unge, der er under uddannelse, at finde tid til projektaktiviteterne, og at det generelt kan være svært at finde motivation til at komme afsted i perioder, hvor de unge er pressede og har andre problemer. Det kan være særlig svært at motivere de unge, der er over 18 år, til at prioritere projektdeltagelse.

"Cirka 50 procent siger nej tak til tilbuddet – primært fordi de har mange andre ting at se til og ikke har tid og overskud til mere."

(Projektleder)

"Det er mest de yngste, der dukker op. De ældre unge er svære at motivere."

(Projektleder)

For det fjerde oplever projekterne, at omkostningerne ved at deltage i projekterne kan være en barriere for, at de unge møder op. For mange af de unge, der bor i mindre befolkede kommuner, er der stor afstand mellem bopæl og tilbud, og det kræver både tid og penge at komme frem og tilbage. I nogle af projekterne er størstedelen af de unge, der bruger tilbuddet, på overførselsindkomst, hvilket betyder, at de har særlig svært ved at få økonomien til at løbe rundt med ekstra udgifter i forbindelse med projekterne.

"Vi oplever, at det er en udfordring for de unge, der kommer langvejs fra, at de ikke har råd til transportudgifterne og derfor ikke kan deltage i det sociale så ofte, som de ønsker."

(Projektleder)

"De unges dårlige økonomi forhindrer dem ofte i at deltage i gruppeforløb på grund af afstanden mellem bopæl og tilbud."

(Projektleder)

Udfordringer i forhold til projektets gennemførlighed

I tillæg til de beskrevne udfordringer i forhold til målgruppens udvikling kan der på tværs af projekterne identificeres fire gennemgående udfordringer, for at projekterne kan gennemføres efter hensigten.

For det første kan det være en udfordring overhovedet at komme i kontakt med målgruppen. Dels opleves det især i de projekter, der er forankret i en frivillig eller privat organisation, fordi man ofte ikke har adgang til kontaktoplysninger på de tidligere anbragte unge, som projektet henvender sig til. Mange af projekterne er derfor afhængige af, at de lokale samarbejdskommuner visiterer et tilstrækkeligt antal unge til projekterne. Dels oplever nogle projekter, at det kan være svært at motivere plejeforældrene til at lade deres plejebørn indgå i projektaktiviteter.

Det er desuden en generel udfordring at komme i kontakt med tidligere anbragte unge, der ikke modtager efterværn, fordi disse unge ikke nødvendigvis kan identificeres i de kommunale systemer.

”Det har været en udfordring at rekruttere de unge. De reagerer ikke nødvendigvis på en opringning eller et brev.”

(Projektleder)

”Det kan være svært at motivere plejeforældrene. Både på grund af bekymring for, hvilken uro projektet vil skabe i barnets sind, men også på grund af den ekstra belastning en ny ’fritidsaktivitet’ vil give i børnenes og deres liv.”

(Projektleder)

For det andet er det en udfordring at etablere et generelt kendskab til projektet blandt relevante samarbejdspartnere. Dette gælder særligt for nye projekter, der ikke har eksisteret før projektperioden, og som derfor skal etableres som en spiller på området. Erfaringen er, at det tager tid at gøre projektet kendt blandt relevante samarbejdspartnere, hvis støtte er afgørende for, at projekterne gennemføres med succes.

”Det har været en udfordring at gøre tilbuddet kendt i de nye kommuner. Vi har holdt møder, men det er ikke nok. Informationsmateriale er heller ikke nok.”

(Projektleder)

”Det tager tid at etablere et godt samarbejde med en kommune, som så skal formidle information ud til deres medarbejdere om tilbuddet, som herefter skal finde unge til projektet.”

(Projektleder)

For det tredje er det en udfordring at sikre tilstrækkelig opbakning til projektet blandt de relevante samarbejdspartnere. En stor del af projekterne fremhæver, at det kræver et omfattende salgsarbejde, før kommuner, plejeforældre, institutioner mv. køber ind på projektet. Nogle steder opleves det, at kommunerne kontaktes af så mange forskellige slags frivillige eller private projekter, der henvender sig til målgruppen, at det kræver en vedholdende indsats for nye projekter at blive betragtet som en værdifuld samarbejdspartner.

“Der skal foretages meget salgsarbejde indenfor egne rammer. Projektet skal sælges til dem, der arbejder i forvaltningen. Der er brugt mange ressourcer på dette.”
(Projektleder)

“Det kan godt være, at cheferne er helt vilde med det [projektet], men vi ved ikke, om det spreder sig videre ned i organisationen.”
(Projektleder)

For det fjerde kan det være en udfordring at sikre, at projektet har den rigtige bemanding. Projekterne fremhæver nødvendigheden i at sammensætte et hold, der har det fornødne lokale kendskab, de rigtige relationer, kendskab til den kommunale praksis samt den fornødne pædagogiske baggrund. Dette kan være særlig udfordrende, fordi der ofte undervejs sker udskiftning blandt projektmedarbejdere, projektledere eller styregruppemedlemmer.

“Det er vigtigt med de rigtige medarbejdere. De skal være vellidt i forvaltningen, ellers er det virkelig et problem for projektet. De skal forstå den kommunale verden og tale dét sprog.”
(Projektleder)

“Man skal have det rigtige personale på, og man kan ikke sætte hvem som helst ind. De unge kan være i deres situation af mange forskellige årsager. Der kan være en masse forskellige persontyper med forskellige diagnoser.”
(Projektleder)

3.4 Opsamling på de oplevede resultater

På baggrund af de resultater, som de 16 projekter har oplevet efter den første halvdel af projektperioden, er der grund til optimisme i forhold til den generelle målsætning om, at 65 procent af projekterne kan påvise positive resultater for flertallet af borgerne i projekterne. På nuværende tidspunkt vurderer 14 ud af 16 projekter nemlig, at en større del, de fleste eller alle de unge projektdeltagere har oplevet positive resultater.

Projekterne oplever i særdeleshed, at der er skabt resultater i forhold til de unges netværk og sociale kompetencer og i forhold til de unges trivsel og selvverd. Projekterne oplever i nogen grad, at der er skabt resultater i forhold til uddannelse og beskæftigelse, men kun i mindre grad, at de unge

har forbedret deres kompetencer til at håndtere boligsituation og privatøkonomi. Det har desuden vist sig at være særlig udfordrende at skabe resultater i relation til misbrugsproblemer.

På tværs af projekterne kan der identificeres fem centrale faktorer, der har bidraget til at skabe de positive resultater for målgruppen. Det drejer sig om etablering af et rummeligt og inkluderende fællesskab, inddragelse og tilpasning til individuelle behov, frivillighed og rollemodeller, en anerkende tilgang samt en helhedsorienteret og tværprofessionel indsats. Der kan også identificeres en række centrale barrierer, der kan stå i vejen for at opnå udvikling for målgruppen, og for at projektet overhovedet kommer op at køre. Det handler for det første om, at de unge kan være foranstaltningstrætte, føle sig stigmatiserede, mangle tid og motivation eller føle sig udfordret af økonomiske omkostninger forbundet med projektdeltagelse. For det andet handler det om, at projekterne kan mangle kendskab til, hvordan man kommer i kontakt med målgruppen, at relevante samarbejdspartnere kan mangle kendskab til projektet, at der kan mangle opbakning fra samarbejdspartnere, og at projektet kan være udfordret i forhold til at sikre den rigtige bemanding.

De identificerede drivere og barrierer for at skabe resultater er relevante for det videre arbejde i de 16 projekter. De er også relevante for kommende kommunale, frivillige eller private projekter, der henvender sig til målgruppen. Det er dog vigtigt at understrege, at de identificerede resultater og deres drivere og barrierer er identificeret på baggrund af projektledernes vurderinger, der delvis er underbygget af hovedsagelig kvalitative data.

I det næste, afsluttende kapitel opsummeres en række konkrete og operationelle læringspunkter, der i sammenhæng med den genererede viden om drivere og barrierer for resultater kan bidrage til at sikre et vellykket projektførløb for både nye og etablerede projekter. Læringspunkterne kan tages i betragtning ved projektstart og løbende i projektførløb for at give de bedst mulige betingelser for, at efterværnsprojekter og netværksgrupper skaber en positiv forandring for nuværende og tidligere anbragte unge.

4. Centrale læringspunkter fra projekterne

4 Centrale læringspunkter fra projekterne

Som afslutning på erfaringsopsamlingen har de 16 projekter i fællesskab identificeret fire centrale læringspunkter, der kan bidrage til at styrke projekterne i den sidste halvdel af projektperioden og give inspiration til fremtidige projekter, der ønsker at arbejde med efterværn og netværksgrupper for nuværende og tidligere anbragte børn og unge.

Læringspunkterne er identificeret af projektledere og projektdeltagere på en fælles workshop. På workshoppen har deltagerne drøftet to centrale spørgsmål: 1) Hvilken læring kan der drages fra projekterne i forhold til projekternes gennemførelse, og 2) Hvilken læring kan der drages i forhold til målgruppens udvikling. Hovedpointerne fra drøftelserne af de to spørgsmål kan opsummeres til fire hovedbudskaber:

1. Tænk i forankring fra projektperiodens start.
2. Fokus på holdbare samarbejdsrelationer.
3. Systematisk dokumentation og anvendelse af data.
4. Fokus på projektets bidrag.

Ovenstående fire hovedbudskaber uddybes i dette afsluttende kapitel.

4.1 Tænk i forankring fra projektperiodens start

Det er afgørende fra starten at fokusere på, hvordan projektet kan forankres efter projektperiodens udløb. Det kræver blandt andet, at der fra start fokuseres på projektets økonomiske og organisatoriske bæredygtighed. Hvis projektet modtager tidsbegrænsede midler, kræver det desuden, at der udarbejdes en plan for, hvad der skal ske, når midlerne udløber.

Projekternes erfaring

- ✓ Det er vigtigt at tænke på økonomisk og organisatorisk bæredygtighed i forhold til projektets placering, lokaler m.m. Er det for eksempel muligt at skabe synergier ved at placere projektet i nærheden af eller sammen med andre projekter/tilbud til målgruppen, på uddannelsesinstitutioner eller lignende? Kan der anvendes lokaler, der allerede benyttes til andre ting? Hvordan er transportmulighederne for unge, der eventuelt bor langt væk?

- ✓ Etabler en styre- og følgegruppe med repræsentanter fra relevante samarbejdspartnere, så der skabes et forum for regelmæssig drøftelse af projektets fremdrift, udfordringer og resultater, og så der skabes grundlag for forankring.
- ✓ Træk på de relationer, der allerede er etableret omkring den unge. Er det muligt at inddrage den unges kontaktperson, familieplejekonsulenter eller sagsbehandler som aktører i projektet?
- ✓ Implementer projektarbejdet som en del af det allerede eksisterende arbejde i forhold til efterværn. Er det for eksempel muligt at indarbejde tilbuddet i de unges handleplaner?
- ✓ Inddrag frivilligsektoren, og træk på allerede eksisterende frivillige ressourcer såsom frivilligcentre.
- ✓ Formaliser samarbejdet med kommunale samarbejdspartnere ved eksempelvis at udarbejde samarbejdsmanualer vedrørende visitation eller manualer i forhold til samarbejdsflader eller lignende.

4.2 Fokus på holdbare samarbejdsrelationer

Det er afgørende at opbygge bæredygtige samarbejdsrelationer. Det kræver blandt andet, at der målrettet arbejdes med at identificere interesser, at samarbejdspartnere inviteres "indenfor" i projektet, at der opbygges tætte relationer med nøglepersoner i den/de lokale kommuner, og at der tænkes helhedsorienteret og tværfagligt.

Projekternes erfaring

- ✓ Identificer samarbejdspartnere, der har interesse for projektet, og vær selektiv i udvælgelsen af samarbejdspartnere. Tænk helhedsorienteret og i nedbrydelse af siloer.
- ✓ Fokuser på at arbejde med samme mål, og at der er fælles opbakning omkring målene blandt samarbejdspartnerne.
- ✓ Byd samarbejdspartnere indenfor i projektet. Det kan for eksempel være politiske udvalg, kommunale ledere og sagsbehandlere, plejefamilier, institutioner, kontaktpersoner, uddannelsesvejledere eller lignende.
- ✓ Sørg for, at der er opbakning på alle niveauer hos samarbejdspartnerne. Ledelsesopbakning er vigtig, men det er også afgørende med opbakning på udførerniveauet.
- ✓ Etabler én eller flere kontakter ind til samarbejdspartnerne. Det kan for eksempel være en udpeget medarbejder i kommunen, der er bindeled mellem kommune og projekt.
- ✓ Hold eventuelle samarbejdspartnere informeret om indholdet af projektet for at sikre, at indsats koordineres mest muligt.
- ✓ Prioriter netværksarbejde. Vær opsøgende, og sørg for kontinuerlig dialog med samarbejdspartnere.

4.3 Systematisk dokumentation og anvendelse af viden

Det er afgørende at basere projektet på allerede eksisterende viden og ftænke på opfølgning på målopfyldelse og progression fra projektets start, så det er muligt at følge op på og dokumentere resultater og effekter – både løbende og efter projektperiodens afslutning. Det indebærer blandt andet, at der identificeres relevante redskaber til opfølgning og dokumentation.

Projekternes erfaring

- ✓ Udarbejd en plan for dokumentation af resultater fra starten. Identificer relevante redskaber til at følge op på målopfyldelse og progression, og tilrettelæg evalueringsaktiviteter.
- ✓ Afdæk eksisterende viden og erfaringer på området, og træk altid på dette.
- ✓ Sørg for at dele viden med samarbejdspartnere eller andre, der arbejder med målgruppen eller lignende målgrupper.
- ✓ Sørg for, at projektets medarbejdere har adgang til solid faglig viden.
- ✓ Undersøg løbende, om der findes relevante oplysende eller uddannende aktiviteter for projektmedarbejdere om emner, der er relevante og vedrørende for målgruppen. Det kan for eksempel være kurser eller information om målgruppen, særlige diagnoser eller lignende.

4.4 Fokus på projektets bidrag

Det er vigtigt, at projektet bidrager med noget, der ikke allerede findes i forvejen. Det er desuden afgørende at synliggøre den værdi, som projektet skaber. Dette kræver viden om eksisterende tilbud til målgruppen i lokalområdet, og at der tænkes strategisk i, hvordan projektets værdi kan tydeliggøres.

Projekternes erfaring

- ✓ Afsøg behovet i lokalområdet. Hvilke tilbud findes allerede for målgruppen? Hvem og hvor mange arbejder med målgruppen?
- ✓ Fokuser på at være et alternativ eller supplement til det, der allerede findes, og sørg for, at der ikke er for mange overlappende ydelser til den samme målgruppe.
- ✓ Identificer, hvor projektet skaber værdi: Hvad er det særlige, som projektet leverer?
- ✓ Synliggør projektets værdi, for eksempel ved at udarbejde businesscases for projektet: Hvad vinder kommunen/samfundet? Socialstyrelsen har udarbejdet retningslinjer for økonomisk analyse og en quickguide til omkostningsevalueringer, der kan findes på styrelsens hjemmeside⁴.
- ✓ Tydeliggør projektets resultater. Overvej, hvordan de gode historier kan formidles. Det kan for eksempel være med inddragelse af visuelle og skriftlige medier, udsendelse af nyhedsbreve eller lignende.

⁴ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/okonomi-og-omkostninger>.

Bilag: Datagrundlag

Erfaringsopsamlingen er tilvejebragt med udgangspunkt i projekternes statusrapporter og selvevalueringer samt kvalitative interview med de 16 projektledere. Erfaringsopsamlingens resultater er desuden drøftet og kvalificeret med projektledere og projektmedarbejdere fra de 16 projekter på en fælles erfaringsworkshop.

4.5 Projektdokumentation

Erfaringsopsamlingens fundament er de 16 projekters statusrapporter, der er udarbejdet til Socialstyrelsens Center for Økonomi og Tilskudsforvaltning ved udgangen af det første projektår i september 2016. Statusrapporterne indeholder dokumentation af projekternes målgruppe, formål, aktiviteter, målopfyldelse og resultater samt fremtidige planer for projektførelsen og forankring af projektet.

4.6 Selvevaluering

Som supplement til statusrapporterne har de 16 projektledere udfyldt et elektronisk selvevalueringskema i januar 2017. Selvevalueringen omfatter 15 spørgsmål om antallet af unge i projektet, virksomme aktiviteter og metoder, opnåede resultater, drivere og barrierer for resultater samt centrale læringspunkter.

4.7 Kvalitative interview

Med henblik på at nuancere den dokumentation, der er tilvejebragt i statusrapporter og selvevalueringer, er der som led i erfaringsopsamlingen gennemført kvalitative interview med projektlederne fra hvert af de 16 projekter. Interviewene har haft 45-60 minutters varighed og er gennemført telefonisk efter en semistruktureret interviewguide. Interviewene er gennemført i januar 2017.

4.8 Erfaringsworkshop

For at kvalificere erfaringsopsamlingens resultater og identificere centrale læringspunkter på tværs af projekterne har projektledere og projektmedarbejdere deltaget i en fælles erfaringsworkshop i februar 2017. Erfaringsworkshoppen har bestået af en kombination af gruppesessioner og plenumdrøftelser med fokus på resultater og erfaringer, læringspunkter for den videre udvikling af efterværnsområdet samt forankring og risici.

Bilag: Dokumentation af projekterne

De 16 projekter arbejder alle med at støtte anbragte og tidligere anbragte børn og unge i alderen 11-30 år. Projekterne er dog vidt forskellige. De har forskellig størrelse, organisering og geografisk placering, og de bringer forskellige metoder og aktiviteter i spil for at opnå en positiv udvikling med de unge. I dette bilag beskrives hvert af de 16 projekter kort med fokus på deres målgruppe, antal unge i projektet, formål, metoder, aktiviteter og oplevede resultater.

De 16 projekter præsenteres i følgende rækkefølge:

1. Klub Dovreåsvej (Familieplejen på Bornholm)
2. Øget trivsel til børn og unge i familiepleje (Fredericia Kommune)
3. Projekt Unik (foreningen Børns Trivsel)
4. Unge Forum (Horsens Kommune)
5. Værestedet Space (Kolding Kommune)
6. Mentorindsats for nuværende og tidligere anbragte i Aarhus og København Kommune (Ungdommens Røde Kors)
7. Projekt Netværket (Plejefamiliernes Landsforening)
8. Friendz 3.0 (Forældre for Forandring)
9. Grib Chancen – livet er dit! (Foreningen Den Boligsociale Fond)
10. Young Connect (KFUM's Sociale Arbejde)
11. Projekt Plus (Middelfart Kommune)
12. My Place (Odsherred Kommune)
13. Bak-Op (Bak-Op Aps)
14. Den 3. hånd (Thisted Kommune)
15. Baglandet Vejle 2.0 (Baglandet)
16. SISI – Et projekt for anbragte unge i Aalborg (Foreningen Grønlandske Børn)

4.9 Klub Dovreåsvej (Familieplejen på Bornholm)

Målgruppe: Unge og voksne i alderen 11-30 år, der er eller har været anbragt i en plejefamilie på Bornholm. Målgruppen er inddelt i aldersintervallerne 11-14 år, 15-18 år og 18-30 år.

Antal brugere: I alt 27 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 30 brugere i andet projektår og 30 brugere i tredje projektår.

Formål: Det overordnede formål er at etablere et klublignende tilbud i trygge og udviklende rammer til aktiviteter omkring de unge for at skabe sunde relationer og venskaber.

Metoder: Projektet tager afsæt i forandringsteorier, der kan være med til at skabe forandring for målgruppen. Ved at støtte de unge i deres nuværende sociale grupper kan indsatsen i projektet være med til at bryde op med gamle relationers mønstre og kompetenceudvikle til at være sammen på en sundere og mere hensigtsmæssig måde, hvor trivsel, indlæring, kommunikation, motion, kost, selvtillid/selvverd og tillid til omgivelserne kommer i fokus.

Aktiviteter: Projektets centrale aktivitet er netværksgrupper, der mødes i klubtilbuddet én gang om måneden. Inden hver klubaften udarbejder projektleder og projektmedarbejder et program, som deltagerne modtager på sms. Til brugere, der ikke har mobil, eller som har brug for støtte, sendes programmet også til plejeforældrene. Programmet er tilrettelagt, så det passer til de unge.

Netværksgrupperne indeholder blandt andet følgende aktiviteter:

- Fælles madlavning.
- Sociale arrangementer i form af diverse udflugter, sommerhustur og biografture.
- Besøg af repræsentanter fra forskellige uddannelser og brancher. Projektet har blandt andet besøgt en lokal frisør og haft besøg af en bager.
- Lukket Facebookgruppe, der anvendes til kommunikation og relationsskabelse.

Oplevede resultater:

- Der bliver i hele projektperioden foretaget trivselsmålinger hvert halve år, hvor brugerne udfylder et spørgeskema med fem spørgsmål. I den seneste måling (september 2016) svarede de unge overvejende positivt på alle spørgsmål. De unge er især tilfede med indholdet af klubafterne.
- Det, at rammerne og støtten i Klub Dovreåsvej er, som det er, gør, at brugerne langsomt danner relationer og venskaber med hinanden. Flere fortæller, at de mødes udenfor

klubben, og mange har kontakt via de sociale medier. Ligeledes kører flere af brugerne sammen til/fra klubben.

- Samtalerne mellem brugerne til klubaften går fint, og de unge viser interesse for hinanden. De støttes i at få samtalerne i gang, og langsomt tager de selv initiativ og virker trygge ved hinanden.
- Der kommer løbende nye brugere med i klubben, og alle er gode til at tage imod dem.

Centrale læringspunkter:

- Det er helt afgørende at være nærværende, opbygge et rummeligt og tillidsfuldt fællesskab og være usynlig forstået på den måde, at det er vigtigt at trække sig lidt tilbage og lade de unge udfolde sig.
- Det vil være en fordel at have mere end en klubaften om måneden, da der er mange ting og mål, der skal afvikles, samtidig med at der skal være plads til hyggeligt samvær, og der skal tages hensyn til, hvor meget de unge magter og kan overskue på en aften.

4.10 Øget trivsel til børn og unge i familiepleje (Fredericia Kommune)

Målgruppe: Familieplejeanbragte unge mellem 11 og 23 år anbragt af Fredericia Kommune. Målgruppen er inddelt i aldersintervallerne 11-13 år, 14-17 år og 18-23 år.

Antal brugere: I alt 14 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 30 brugere i andet projektår og 45 brugere i tredje projektår.

Formål: Projektets formål er at støtte flere familieplejeanbragte børn i at leve et positivt børne- og ungdomsliv og derigennem gøre det nemmere at gå fra at være barn til ung og ind i et ressourcerstærkt voksenliv. Projektet skal hjælpe børn og unge, der er anbragt af Fredericia Kommune, med at udbygge ressourcer og kompetencer til at skabe en mere positiv hverdag, et stærkt privat netværk og mere mod på at deltage i fritidsaktiviteter, uddannelse og/eller komme godt fra skole og over i beskæftigelse.

Metoder: Projektet tager udgangspunkt i den neuroaffektive udviklingspsykologi, der giver mulighed for at forstå og vurdere de enkelte børns/unges følelsesmæssige udvikling og tilrettelægge en intervention, der tager højde for de forskellige grader af traumer, som de enkelte medlemmer i gruppen repræsenterer.

I gruppesessionerne arbejdes der med øvelser og aktiviteter med inspiration fra metoden Theraplay. Theraplay er en behandlingsmetode, der øger tilknytning, selvværd, tillid til andre og glædefyldt engagement.

Desuden inddrages narrative metoder i nogle af projektets aktiviteter.

Aktiviteter: Projektet tilbyder de unge i målgruppen at indgå i netværksgrupper som et supplement til kommunens efterværnstilbud. Grupperne mødes én gang om måneden. Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Projektlederen har taget kontakt til samtlige unge i målgruppen, og der er aflagt besøg hos de unge/plejefamilier, der har ønsket det.
- Der er etableret tre netværksgrupper, hvor der veksles mellem samtaleaftner og aktivitetsaftner.
- Der er etableret kontakt til ekstern supervisor og afholdt to uddannelsesdage.
- Der er afholdt to informationsmøder og udsendt brev og e-mail til plejebørn og plejeforældre om dato og tid for gruppemøder.

Oplevede resultater: Gruppemedlemmerne har efter hver gruppesession udfyldt et spørgeskema, og efter hver gruppesession har

gruppemedarbejdere evalueret dagens aktiviteter. Derudover har gruppemedarbejderne kort talt med plejeforældrene om deres oplevelser, og hvad de unge fortæller om projektet, når de kommer hjem. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- De unge i gruppen har fået et større netværk blandt ligesindede. De deltager i tilrettelagte aktiviteter, oplever at blive medinddraget i aktiviteter og føler sig trygge i gruppen.
- Gruppen for 14-17-årige har oprettet en Messengergruppe, hvor de kommunikerer med hinanden uden indblanding af gruppemedarbejderne.

Centrale læringspunkter:

- Fordi der kun er gruppe én gang om måneden, har projektet kun begrænset mulighed for at følge op på deltagerne. Projektet kan inspirere, motivere og så frø til, at de unge vælger uddannelse mv., men projektet er ikke en del af de unges hverdag.

4.11 Projekt Unik (foreningen Børns Trivsel)

Målgruppe: Tidligere og nuværende anbragte unge mellem 18 og 30 år, der vurderes at have behov for støtte i overgangen til voksenlivet. Projektets hovedfokus er på unge i Region Hovedstaden.

Antal brugere: I alt 60 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 50 brugere i andet projektår og 50 brugere i tredje projektår.

Formål: Overordnet er formålet med Projekt Unik at gøre inklusion af målgruppen i samfundslivet lettere. Formålene på brugerniveau er at skabe et trygt og sundt netværk for de unge og videreudvikle en ny type efterværn, der er med til at støtte, udvikle og håndholde de unge, så de står stærkere i hverdagen og i højere grad kan tage hånd om de udfordringer, som voksenlivet udgør. Missionen er at udarbejde en ny efterværnsmodel, der på sigt kan blive landsdækkende.

Metoder: Projektet gør brug af den anerkendende tilgang og har fokus på at opbygge målgruppens selvtillid og selvværd og at forbedre de unges trivsel og optimisme. Derudover spiller det tværfprofessionelle samarbejde og brugerinddragelse en afgørende rolle.

Projektet arbejder med kreative terapeutiske metoder, kognitiv terapi og relations- og netværksarbejde (Åben Dialog).

Projektet arbejder ud fra tre principper:

1. At understøtte den unge i at blive mere klar over sine værdier i livet.
2. At understøtte den unge i så høj grad som muligt at lære at acceptere alle sine tanker, tilstande og følelser.
3. At understøtte den unge i at lære sine tanke- og reaktionsmønstre at kende og få indsigt i redskaber til at håndtere dem positivt.

Aktiviteter: Projektet kombinerer i sine fagspor blandt andet psykologisk og terapeutisk rådgivning, netværksdannelse, frivillighed og brugerinddragelse. Der er fokus på at lytte til de unges behov og ønsker. Målgruppen er medbestemmende om, hvilke fagspor de vil starte på i projektet, og hvor meget de kan klare og har lyst til at deltage.

Konkret indeholder projektet følgende aktiviteter:

- Individuelle samtaler med professionelle psykologer og terapeuter med speciale i familieopstilling, adfærdsterapi og kognitiv terapi.
- Netværksgrupper med drøftelse af udvalgte temaer.
- Ugentlig cafe, hvor de unge blandt andet bliver trænet i madlavning, og hvor der er fællesspisning med de unge, de professionelle og de frivillige i foreningen Børns Trivsel. Alle

i cafeen deltager på frivillig basis, herunder de unge og de professionelle.

- Kreative forløb såsom tilbuddet "Kunst & Krop", der er en kombination af mindfulness og kreative aktiviteter.
- Onlineforløb via Facebook (en hemmelig gruppe) til de særlig udsatte, der har svært ved at deltage fysisk.
- Mentoruddannelse, der tilbydes de mest ressourcestærke unge. Formålet er at give de unge en positiv erfaring og et certifikat efter endt uddannelse. Uddannelsen er baseret på peer-to-peer-princippet, så de unge kan blive rollemodeller og mentorer for de nye unge i projektet.
- En hemmelig Facebookgruppe, der anvendes til at informere de unge om aktiviteter. Formålet med Facebookgruppen er på sigt, at det skal være de unges platform, hvor de kan netværke med hinanden og dele oplevelser og tanker.

Oplevede resultater: I projektforløbet er der ført logbog for samtlige projektdeltagere med registrering af stamoplysninger og fremmøde, der er afholdt fokusgruppeinterview med de unge brugere i projektet og de professionelle, og der er løbende gennemført spørgeskemaundersøgelser. På den baggrund er følgende resultater for målgruppen registreret:

- Den gennemsnitlige fremmødeprocent for første projektår er på 73 procent.
- Tæt på 80 procent af de unge angiver, at de føler sig bedre rustet til at klare deres udfordringer efter deltagelse i projektet.
- Det kreative tilbud "Kunst & Krop" har stor værdi for nogle af de unge, men der er også unge, der har sværere ved at se/koble, hvordan kunst og kreativitet kan hjælpe dem med at bearbejde mønstre og oplevelser og til at klare deres hverdag.
- De individuelle psykolog- og terapeutsamtaler øger de unges trivsel og styrker deres livskvalitet. Stort set alle unge føler sig set, hørt og rummet, og at de bruger samtalerne til at få større robusthed til at klare deres udfordringer i hverdagen.
- Cafe Unik hjælper de unge til at føle sig trygge og hjælper også de unge til at få en bedre social forståelse, samtidig med at de får trænet deres sociale færdigheder. Lidt over halvdelen af de unge tilkendegiver, at de har lyst til at knytte venskaber udenfor cafeen med de andre unge.
- Projektet har erfaret, at de unge er begyndt at se hinanden udenfor Projekt Unik.
- Deltagerne er meget tilfredse med projektets elektroniske spor, herunder påmindelser på sms, den hemmelige Facebookgruppe og onlinegruppeforløb med forskellige temaer på video.
- Det er projektets erfaring, at hvis målgruppen bliver støttet og håndholdt igennem et uddannelsesforløb eller et job-/praktiktilbud, har det en positiv og afsmittende effekt, der er med til at øge mulighederne for, at de unge gennemfører uddannelse og fastholder job/praktik. Projektet har flere

unge tilknyttet, der har udtalt, at de ville have afbrudt deres uddannelse eller være blevet afskediget fra deres job, hvis ikke de undervejs havde fået støtte fra projektet.

Centrale læringspunkter:

- På grund af sin kombination af tilbud er projektet i stand til at favne målgruppen bredere end andre efterværnstilbud. Kombinationen af tilbud har en synergieffekt – ét tilbud kan ikke stå alene, for så ville en del af målgruppen blive tabt.
- Det tværprofessionelle samarbejde mellem kommuner, institutioner, andre organisationer og foreninger er en af nøglerne til, at projektet er succesfuldt. Samarbejdet på tværs betyder, at der lægges en fælles og overordnet plan for hver ung, så alle parter sammen med den unge arbejder hen mod samme mål.
- Frivillighed er en afgørende faktor for de unge. Mange deltagere giver udtryk for, at det er godt, at de professionelle i projektet ikke er så *professionelle ved fællesspisningen, men mere som en familie*. Deltagerne oplever, at de professionelle engagerer sig på ægte vis, for eksempel ved at arbejde frivilligt i cafeen. Det er dog projektets erfaring og vigtig at pointere, at frivillighed ikke kan stå alene på efterværnsområdet.
- Målgruppen har brug for en fast struktur, stor genkendelighed og en håndholdt indsats for at bryde den sociale arv og dysfunktionelle adfærdsmønstre.
- Det er afgørende at have fokus på relationsopbygning og at have det rigtige team af professionelle, der har de rette faglige kompetencer og hjertet på rette sted, og som er fleksible og tilgængelige. Det er vigtigt, at de professionelle er villige til at gøre det, der skal til, for at enderne kan nå hinanden – især i opstartsfasen med en ny ung.
- Det har taget projektet 10-12 måneder at opbygge en tryk og tillidsfuld relation. Derfor vil det være en fordel med længerevarende forløb på minimum tre år, da målgruppen derigennem har øget mulighed for at få succes med at etablere et sundt netværk og blive job- og uddannelsesparate.
- Qua brugerinddragelsen i Projekt Unik erfarer projektet, at der er behov for et efterværn, der går udover det 23. år.

4.12 Unge Forum (Horsens Kommune)

Målgruppe: Anbragte eller tidligere anbragte unge i alderen 11-23 år fra Horsens Kommune. Alle nye unge visiteres via familieplejen enten af familieplejekonsulenten eller af en rådgiver. Projektledelsen og styregruppen har besluttet, at ingen unge over det 23. år afsluttes i projektet, hvis de ønsker at fortsætte.

Antal brugere: I alt 24 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 40 brugere i andet projektår og 45 brugere i tredje projektår.

Formål: At anbragte og tidligere anbragte unge skal leve et så fuldt og aktivt ungeliv som muligt. Ved aktivt ungeliv forstås et liv med skole, uddannelse, netværk og venner og på længere sigt en naturlig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Projektet ønsker at opnå dette ved at danne et mødested for de unge, hvor de kan skabe netværk med andre ligesindede og bryde en isolation, herunder:

- Skabe et større netværk
- Udvikle stabile sociale relationer
- Udvikle deres personlige færdigheder
- Skabe en bedre overgang til voksenlivet
- Få hjælp til skolegang, uddannelse og beskæftigelse.

Metoder: Projektet anvender følgende velprøvede metoder:

- Netværksdannelse
- Mentoring
- Tværfagligt samarbejde.

Aktiviteter: Projektet tilbyder de unge forskellige aktiviteter, som projektledelsen oplever, der er stor interesse for. Projektet har fokus på, at der skal være plads til alle trods kultur, diagnoser og lignende.

Projektet indeholder følgende aktiviteter:

- Klubtilbud, hvor de unge har mulighed for at udbygge deres netværk, møde andre unge med lignende baggrund og få en snak med de tilstedeværende voksne.
- Sociale aktiviteter og ud af huset-oplevelser såsom gokart, segway, lasergame og bowling.
- Årlig weekendtur med overnatning.
- Projektledelsen har udarbejdet en informationsfolder til unge, netværk, familieplejekonsulenter og rådgivere.
- Åben hus-arrangement, hvor de unge fortæller om deres erfaringer med tilbuddet til andre unge, der kunne være interesserede.

Det forventes, at der i næste projektår vil blive afviklet en mentoruddannelse for nogle af de unge i tilbuddet.

Oplevede resultater: Hvert halve år spørges de unge om, hvordan deltagelsen i Unge Forum påvirker deres dagligdag i forhold til skolegang, ensomhedsfølelse og størrelse på netværk. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- De unges netværk øges især med jævnaldrende fra Unge Forum. Projektledelsen formoder, at netværket vil kunne vokse yderligere for den enkelte.
- Ensomhedsfølelsen er mindsket hos flere af de unge, og der ses positive tendenser i retning af, at flere unge ikke vil føle sig ensomme på sigt.
- De fleste af de nuværende unge går i folkeskole eller deltager i en ungdomsuddannelse. Der ses en tendens til, at de få unge, der ikke har været under uddannelse, får lyst til at påbegynde et uddannelsesforløb.
- Generelt oplever projektledelsen, at man har at gøre med en gruppe unge, der nu er parate til at være mentorer for de kommende unge.

Centrale læringspunkter:

- Det er projektets erfaring, at det er vigtigt med forberedelse, vigtigt med påmindelser til de unge, vigtigt med medindflydelse og medansvar hos de unge og vigtigt med aktiv voksendeltagelse og kendte eller stabile voksenrelationer.
- De unge giver udtryk for, at de kunne have et ønske om, at der blev skruet op for hyppigheden af klubaftræner. Noget kunne tyde på, at det kunne forbedre resultaterne på kortere tid.
- Projektledelsen har oplevet, at det store aldersspænd kræver, at der tages hensyn til alle fra 11 til 23 år. Hvis aldersspændet skulle udvides yderligere nedad, ville det nok kræve en aldersmæssig opdeling af klubaftrænerne.

4.13 Værestedet Space (Kolding Kommune)

Målgruppe: Anbragte eller tidligere anbragte børn og unge i alderen 15-30 år fra Kolding Kommune, der bor i Kolding eller i omegnskommunerne.

Antal brugere: I alt 48 borgere per september 2016. Heraf er der en fast brugergruppe på cirka 30 og en kerne på 15, der kommer hver gang. Projektet forventer at opnå 48 borgere i andet projektår og 60 borgere i tredje projektår.

Formål: At hjælpe flere anbragte eller tidligere anbragte til at gennemføre mindst én ungdomsuddannelse og herunder at kunne evne at føre en selvstændig voksertilværelse, så færre ender på kanten af samfundet. Derudover er det et hovedformål at styrke deltagerens sociale netværk og opnå større kontinuitet i anbringelser, herunder mindske andelen af sammenbrudte anbringelser.

Metoder:

- Netværksdannelse
- Coaching, vejledning og rådgivning
- Mentoring.

Aktiviteter: Værestedet Space er et nyt tiltag i Kolding Kommune. Projektet er startet op fra bunden uden forudgående kendskab til brugergruppen. Der har ikke før været et netværksskabende tilbud for anbragte og tidligere anbragte unge i Kolding Kommune. Space er et fristed, hvor brugerne kan komme uvisiteret og frivilligt. Det er vigtigt, at alle er inkluderet og føler sig inkluderet i fællesskabet. Det forventes, at alle deltager i fællesskabet, og alles tanker og ideer er lige vigtige.

Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Værested med spising og fælles aktiviteter for de unge, der er åbent hver tirsdag.
- Rådgivning og coaching af unge i forhold til personlige og eller uddannelsesmæssige udfordringer og samtaler i forhold til bolig og økonomi. I særlige tilfælde afholdes der møder med plejeforældre og døgninstitutioner.
- Mentoruddannelse med udvalgte unge over 18 år. Indholdet i uddannelsen er inspireret af De 4 Årstider i København.
- Netværksmøder/temaaftræf med forskellige emner såsom oplæg fra organisationen TUBA og fra familiechefen og en afsnitsleder i Kolding Kommunes familieafdeling.
- Informationsmøde med alle kommende brugere af Space, hvor de præsenteres for tilbuddet, aktiviteter mv.
- Sociale arrangementer og ture ud af huset.
- Deltagelse i Kolding Kommunes årlige personalemøde for plejeforældre.

- Lukket Facebookgruppe for de unge brugere af Space og en åben Facebookside for interesserede, der ønsker at følge Space.
- Ungemøder, hvor aktiviteter, udfordringer og nye tiltag diskuteres og besluttet. Der deltager en ung repræsentant fra Space i Kolding Kommunes Udsatteråd.

Oplevede resultater: Der er blandt brugerne foretaget en anonym spørgeskemaundersøgelse om trivsel, uddannelse, netværk og tilknytning til Space. Derudover er der ført statistik over fremmøde og anden kontakt, herunder kontakt via sms, telefon, sociale medier og personlige møder. På baggrund heraf fremhæves følgende resultater:

- Brugere er blevet mere motiverede i forhold til at påbegynde en ungdomsuddannelse eller job. De fokuserer i højere grad på muligheder fremfor begrænsninger.
- Nogle af brugerne trives bedre end tidligere, ligesom de har fået en bedre forståelse af dem selv og andre.
- Brugere har større fokus på sundhed og økonomi. De har blandt andet efterspurgt rygestopkursus.
- Brugere er blevet mere selvhjulpne og selvstændige i løbet af projektet. Det ses blandt andet ved, at de deltager i madlavning, borddækning og oprydning og er blevet bedre til at tage imod nye brugere.
- Brugere er blevet mere ansvarlige i forhold til fællesskabet, overholdelse af regler og demokratiet i Space.
- De kommende mentorer påtager sig opgaver såsom aktiviteter i og udenfor Space.
- Der er blevet opbygget et socialt netværk, hvor brugerne mødes i fritiden/privat.

Centrale læringspunkter:

- Besvarelserne af et spørgeskema blandt de unge brugere viser, at de finder det vigtigt eller meget vigtigt, at projektet er et frivilligt og anonymt værested, der ikke kræver visitering.
- Der er for få oplysninger om tidligere anbragte unge, der har været anbragt i kommunen, hvilket gør det svært at få kontakt til de tidligere anbragte og formidle viden om værestedets eksistens.
- Det er problematisk, når samarbejdspartnere/plejeforældre glemmer at orientere om værestedets eksistens og/eller ikke er opmærksomme på behovet hos den unge.
- Det er vigtigt at få viden om, hvorfor tidligere brugere udebliver fra værestedet.
- Det vil være forebyggende for de unge at begynde tidligere i Space, for eksempel begynde i et gruppeforløb som 8-årig.

4.14 Mentorindsats for nuværende og tidligere anbragte i Aarhus og Københavns Kommune (Ungdommens Røde Kors)

Målgruppe: Anbragte eller tidligere anbragte unge i alderen 15-30 år i Københavns og Aarhus Kommune, der har behov for støtte til at starte på eller gennemføre en uddannelse. Det er et krav, at de unge er motiverede for at påbegynde eller gennemføre en uddannelse.

Der har udelukkende været unge fra København i projektet, da projektet er startet op her. Det er erfaringen, at der er et klart større behov for projektet i København end i Aarhus.

Antal brugere: I alt 9 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 10 brugere i andet projektår og 10 brugere i tredje projektår.

Formål: Projektets langsigtede formål er at reducere målgruppens risiko for frafald på uddannelser ved at styrke brugernes modstandskraft og dermed deres evne til at rejse sig igen efter nederlag.

Metoder: Projektet er centreret omkring uddannelsesstøtte i et hverdagsperspektiv, hvilket vil sige, at mentorerne støtter de unge i at håndtere forstyrrende elementer, der vanskeliggør deres vej til uddannelse. Mentorernes opgave er ikke at skærme de unge mod nederlag, men at hjælpe dem med at håndtere de udfordringer, som de møder på deres vej, og styrke dem i troen på egne evner til at kunne håndtere disse udfordringer.

Der tages udgangspunkt i en ung til ung-relation mellem mentorer og brugere, hvor mentorerne er jævnaldrende rollemodeller for brugere.

For øjeblikket arbejdes på at udvikle en dybtgående forandringsteori på tværs af Ungdommens Røde Kors' aktiviteter, der kortlægger, hvordan frivilligt arbejde kan styrke unges modstandskraft og sociale kapital. Det er tanken, at der på baggrund af forandringsteorien blandt andet skal designes et uddannelsesforløb, der vil kunne understøtte de frivilliges arbejde.

Aktiviteter: Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Etårige mentorforløb med frivillige mentorer i alderen 20-35 år med møder på ugentlig basis. Forløbet skal støtte den unge i overgangen til et selvstændigt voksenliv ved at udgøre en del af det bagland, som målgruppen oftest mangler til at bakke op om fastholdelse i og gennemførelse af en uddannelse. Der er to frivillige mentorer tilknyttet til én mentee, og det efterstræbes, at den unge får tilknyttet mindst én mentor, der selv har været anbragt.

- Supervision af mentorer foretaget af frivillige psykologer hver sjette uge. Supervisionen giver mentorerne mulighed for at reflektere over mentorrollen, tale om udfordringer og positive oplevelser i forløbene og få inspiration til, hvordan de kan skabe udvikling for de unge i mentorforløbet og på et personligt plan.
- Mentoruddannelse, der introducerer mentorerne til rollen som mentor og giver dem viden om, hvad det vil sige at være anbragt, og hvilke problemstillinger dette kan medføre.
- Udarbejdelse af materiale til mentoruddannelsen, herunder en mentorguide og en aktivitetshåndbog.
- PR-materiale vedrørende projektet, herunder en folder målrettet fagpersoner og en flyer målrettet unge i målgruppen.

Oplevede resultater: Ungdommens Røde Kors har foretaget en vurdering af målopfyldelse ud fra data fra midtvejsevalueringer, spørgeskemaer og registreringer af antal mentorforløb. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- Midtvejsevalueringen indikerer, at mentorforløbene lever op til de opstillede målsætninger om, at de unge kan holde fast ved planer for fremtiden, at de bliver bevidstgjort om konsekvenserne af frafald på uddannelser, at de bliver introduceret til netværksskabende aktiviteter udenfor anbringelsesstederne, at de kan håndtere uventede hændelser, og at de erfarer, at de kan løse de fleste problemer, hvis de yder den nødvendige indsats.
- I midtvejsevalueringen udtrykker de unge, at mentorprojektet har medført positiv forandring.
- Der er kommet henvendelser fra unge på baggrund af det PR-materiale, der er udviklet og sendt til relevante samarbejdspartnere.
- Der er igangsat ni mentorforløb, hvilket er mere end projektets målsætning for første projektår.

Centrale læringspunkter:

- Fordi der er tale om en særlig sårbar målgruppe, der oplever mange skift i deres tilværelse, herunder ustabile familie- og boligforhold, kan det være svært for de unge at fokusere på de delmål, som de ønsker at opnå gennem mentorforløbet.
- Det faktum, at projektet er baseret på en frivilligbaseret ung til ung-relation, lader til at have tiltrukket og fastholdt en stor del af de unge mentees i projektet. Det opleves, at målgruppen på grund af det økonomiske aspekt af relationen oftest betvivler oprigtigheden i de relationer med voksne, de har oplevet i deres tilværelse som anbragte børn/unge. Målgruppen i projektet værdsætter derfor, at der er tale om en frivillig indsats, da dette giver dem en oplevelse af, at mentorerne oprigtigt ønsker at støtte dem og hjælpe dem godt på vej ind i voksentilværelsen.

- Det ser ud til at være særlig motiverende for mentees, at der er tale om unge mentorer, der kan relatere til de problemstillinger, der relaterer sig til overgangen til voksenlivet.
- En del af de frivillige mentorer i projektet har selv været anbragt. Dette giver mentees mulighed for at møde positive rollemodeller, der selv har personlige erfaringer med, hvad det vil sige at være anbragt udenfor hjemmet.
- Der er et enormt potentiale i at arbejde med projektets koncept på andre typer sårbare unge. For eksempel er projektets koncept afprøvet på uledsagede flygtninge, der er anbragt på døgninstitutioner i forbindelse med kommunalt finansierede samarbejder i Odense og Roskilde. I denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på særlige behov hos den enkelte målgruppe, for eksempel behov for introduktion til det danske samfund blandt uledsagede flygtninge og behov for sproglig støtte.

4.15 Projekt Netværket (Plejefamiliernes Landsforening)

Målgruppe: Alle 11-29-årige, der er eller har været anbragt udenfor hjemmet opdelt i en børnegruppe (11-15 år), en ungegruppe (15-17 år) og en voksengruppe (18-29 år). Projektet har intention om at være landsdækkende, men startes op i udvalgte kommuner.

Antal brugere: I alt 46 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 30 brugere i andet projektår og 30 brugere i tredje projektår.

Formål: Generelt skal projektet give målgruppen en oplevelse af at være en del af et socialt fællesskab, der er med til at styrke dem, så de får overskud til skole og uddannelse.

Projektet har følgende specifikke formål:

- At etablere lokale netværk, hvor nuværende og tidligere anbragte børn og unge oplever et fællesskab med andre med samme erfaringer.
- At udvikle en række lærende og oplevelsesrige workshops, arrangementer, camps og tilbud, der understøtter læring, gensidigt livsmød og handlekraft.
- At etablere mentorordninger både brugerne imellem og med ressourcestærke voksne i nærområdet.
- At skabe forståelse blandt brugerne af, at de har ressourcer, erfaringer, ønsker og ideer, der kan omsættes, så de individuelt og som gruppe kan præge projektets tilbud og løsninger.

Det er hensigten, at ovenstående blandt andet vil bidrage til at skabe mere glæde, øget trivsel, indbyrdes omsorg, større tro på egne evner og øget handlekraft og selvstændighed blandt brugerne.

Metoder: Der arbejdes med empowerment i netværksarbejdet ved at fokusere på blandt andet at tale sin sag, gøre noget, opsøge og undersøge. Projektet tilstræber desuden i alle relevante sammenhænge at skabe social merværdi og udvikling, ved at børnene og de unge selv indgår som aktive, dynamiske ressourcer. Et vigtigt element heri er hjælp til selvhjælp.

Aktiviteter: Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Netværksmøder for børne-, unge- og voksengruppen hver 14. dag i tre samarbejdskommuner. Der er en fast struktur med genkendeligt indhold. Ungegruppen og voksengruppen er selv med til at bestemme indholdet. Der sendes reminder og praktisk information via MailChimp til målgruppen, plejefamilier og pædagoger, og der oplyses løbende om mødetider på netværksgruppernes Facebookgrupper.
- Events i samarbejde med samarbejdspartneren Børnehjælpsdagen.

- Der har været afholdt informationsmøder for pædagoger og plejeforældre for de tre netværksgrupper i hver samarbejdskommune.
- Der er udviklet en Projekt Netværket-håndbog til børnegrupperne, der udleveres til deltagerne.
- Der er gjort et stort brandingarbejde for projektet, der omfatter en hjemmeside, deltagelse i Folkemødet på Bornholm og udarbejdelse af en bog med børns drømme.

Oplevede resultater: Projektet har foretaget målinger med redskabet Feedback Informed Treatment (FIT), der viser gruppernes fremmøde og udbytte af netværksmøderne. På baggrund heraf fremhæver projektet følgende resultater for målgruppen:

- Børnene har oplevet umiddelbart udbytte af netværksmøderne, hvilket ligeledes understøttes af mange positive tilbagemeldinger fra brugernes plejefamilier.
- Børnene er begyndt at lave indbyrdes legeaftaler udenfor børnegrupperne. De er blevet mere frie i deres måde at være sammen på, de spørger ind til hinandens historier, og de lytter til hinanden.
- Børnegruppen giver udtryk for, at de ønsker at mødes hver uge.

Centrale læringspunkter:

- Målgruppen er en særlig sårbar gruppe at få kontakt med, fordi mange ikke gider flere voksne, der blander sig i deres liv. Det kan være en hjælp, hvis plejeforældrene hjælper børnene/de unge i gang med at deltage i projektet, eller hvis socialrådgiverne personligt inviterer dem.
- På grund af omfattende tavshedspligt omkring målgruppen af borgere er det og har det været en udfordring at få kontakt til dem. Det er afgørende, at kommunerne er indstillet på at give børnene tilbuddet og vil prioritere at informere målgruppen, men også deres plejefamilier og institutionerne.

4.16 Friendz 3.0 (Forældre for Forandring)

Målgruppe: Tidligere anbragte unge i alderen 18-30 år primært med tilknytning til bydelen Tingbjerg, hvis tilværelse er præget af kaos, tydelige personlige og sociale problemer og misbrugsproblemer. Det er personer, der i kraft af deres tidligere erfaringer med anbringelse har et skeptisk forhold til de almindelige hjælpe- og behandlingsmuligheder og myndigheder generelt, hvorfor de konventionelle tilbud ikke når dem.

Antal brugere: I alt 24 mænd per september 2016. Projektet forventer ingen brugere i den resterende projektperiode.

Formål: At stille rammer til rådighed, der giver brugerne mulighed for at blive selvhjulpne personligt, socialt og økonomisk. Det er desuden formålet at være et fristed, der rummer de udsatte gennem støtte, accept, anerkendelse og muligheder for socialt samvær.

Metoder: Projektet er forankret i et pædagogisk miljø, hvor udvikling, respekt, rummelighed, fællesskab, samarbejde og trivsel er grundstenene i relationsdannelsen mellem de enkelte individer.

Der arbejdes ud fra den anerkendte metode SMART Recovery, der bygger på en holdning om, at vi selv er ansvarlige for de valg, vi træffer. SMART Recovery fokuserer på fremskridt og positive mål.

De unge involveres i alle faser af aktiviteter, arrangementer og indsatser. Inddragelse af de unge spiller en central rolle for relationsopbygning og deltagelse i projektet og for selvstændiggørelse, ansvarlighed og ejerskab. I denne sammenhæng er hjælp til selvhjælp et vigtigt element.

Aktiviteter: Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Et værested for brugerne.
- Gruppesamtaler og individuelle samtaler med afsæt i metoden SMART Recovery. Forløbene har haft fokus på afholdenhed fra stoffer, kriminalitet og hærværk, forbedret mental og fysisk sundhed, forbedrede relationer med familiemedlemmer, venner og fagfolk, evnen til at opretholde et bredere socialt netværk samt en bedre hverdag med fokus på stabilitet, herunder skole, arbejde og gode fritidsaktiviteter.
- Sociale arrangementer såsom besøg på kulturinstitutioner, oplevelsesture i naturen, by- og biografture, fællesspisning, paintball mv. samt idrætsaktiviteter såsom svømning, fodbold, basketball og street-aktiviteter.
- Uformelle læringsaktiviteter, hvor brugerne for eksempel har været på besøg på et hospital og haft besøg af forskellige virksomheder og personer med forskellige uddannelsesmæssige baggrunde. Derudover har projektet deltaget på

forskellige job- og uddannelsesmesser, workshops og arrangementer.

- Mentorordning (maksimum tre unge per mentor).
- Fast fodboldhold med træning, kampe, turneringer mv.
- Uddannelse af frivillige facilitatorer i metoden SMART Recovery.
- Med hjælp fra frivillige rådgivere har de unge fået lagt kort- og langsigtede budgetplaner, og der er blevet arbejdet med gældssanerung og etableret samarbejde med Københavns Rets hjælp for de unge, der havde problemer med fogedretten.

Oplevede resultater: Der er under hele projektperioden udfyldt en aktivitetsrapport, der beskriver aktivitetens indhold, forløb, resultater mv. Derudover har deltagerne udfyldt korte månedlige progressionsskemaer, forandringskort og handleplaner, der med målgruppens egne ord beskriver deres udvikling. På baggrund af dette materiale og korte interview er der foretaget en evaluering, og følgende resultater kan fremhæves:

- Der har generelt været stort fremmøde.
- Tre unge er blevet tilmeldt uddannelse, og tre bortvisnings-truede unge er fastholdt i uddannelse.
- Fire unge er kommet i praktik, hvoraf to har udsigt til ansættelse.
- Alle har under projektet været igennem et målrettet afklaringsforløb.
- Projektet har i samarbejde med målgruppen fået etableret et trygt, engagerende og brugertilpasset værested, hvor alle deltagerne føler sig tilpas, respekterer og støtter hinanden og socialiserer med hinanden. Mange af de unge har givet udtryk for, at de synes, at værestedet er et rart sted at være, og at det er et tilbud, som de har lyst til at møde op til.
- De unge udtrykker tilfredshed med, at de har kunnet udtrykke sig og dele deres livsforløb på de åbne gruppeforløb. Flere deltagere fremhæver, at forløbene og projektet hele tiden har motiveret dem og været med til at skubbe dem frem og give dem fremtidshåb. Dette er i modsætning til konventionelle psykologkonsultationer.
- De unge har forbedret sig på mange områder som for eksempel at stå tidligt op, planlægge og udnytte deres dag, få styr på deres afvænning og afholdenhed, få nedtrappet de mildere misbrug, afholde sig fra destruktive miljøer, passe deres skole og arbejde mv.
- Både de unge og medarbejderne oplever, at projektet har været medvirkende til at skabe stabile økonomiske rammer for de unge.
- De unge er blevet mere positive overfor forskellige støttetilbud (mindre negativt indstillet overfor forvaltningen).

Centrale læringspunkter:

- Strukturen med inddragelse i planlægning og udførelse af aktiviteter har været uvant for de fleste unge. Konceptet er dog hurtigt blevet populært, og i dag er det ikke længere svært at finde frivillige til arbejdsgruppen.
- De fleste unge er motiverede i forbindelse med de forskellige aktiviteter og arrangementer, men motivationen stiger og falder. Nogle af de unge udtrykker, at motivationen svækkes mest, når de er alene.

4.17 Grib Chancen – livet er dit! (Foreningen Den Boligsociale Fond)

Målgruppe: Unge mellem 15 og 30 år, der er eller har været anbragt udenfor hjemmet.

Antal brugere: I alt 29 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 50 brugere i andet projektår og 65 brugere i tredje projektår.

Formål: At de unge opnår bedre trivsel, så overgangen til voksenlivet bliver lettere og arbejds- og uddannelsesmulighederne forbedret. Det er desuden formålet, at de unge får styrket deres personlige, faglige og sociale kompetencer.

Metoder: Tilbuddet begynder med en proces, hvor den unge arbejder med at afklare egne styrker og derefter arbejder med at formulere mål for en anden fremtid. Det er centralt i tilgangen, at dette foregår i samspil med ligesindede i en ung til ung-relation.

Der anvendes kognitive samtaler og træning til at støtte og underbygge en positiv udvikling i den unges adfærd og tillid til egne evner. Det grundlæggende ved metoden er den forståelse, at vores tanker, følelser, krop og handlinger påvirker hinanden. Formålet i den kognitive samtale er derfor ofte at arbejde med ændringer i tanke eller handling for at opnå mere positive følelser.

Der anvendes løsningsorienterede samtaler til at hjælpe den unge til at strukturere løsningen af konkrete problemstillinger eller praktiske udfordringer. Metoden fokuserer på, hvad den unge har af brugbare ressourcer, ønsker og mål.

Onlinekommunikation og sociale medier er en gennemgående kommunikationsmetode i projektet.

Rekruttering af deltagere foregår dels online, dels gennem samarbejdet med kommunerne.

Aktiviteter: Projektet indeholder et tremåneders gruppeforløb for unge i Nykøbing F. og to netværksgrupper for unge i henholdsvis Nakskov og Nykøbing F. Gruppeforløbet omfatter seks temaproblemstillinger: boform, uddannelse/erhverv, netværksgruppe/socialt liv, familieliv, sundhed/misbrug og egen situation. Netværksgrupperne mødes hver 14. dag.

Der er desuden udviklet nye typer tilbud i projektforløbet, herunder:

- Gruppeforløb om de unges økonomi, identitet, fastholdelse af uddannelse, afklaring af uddannelses- og arbejdsmuligheder samt forløb med fysisk træning som redskab til at øge trivsel og sundhed hos deltagerne.
- Onlinetilbud om kost og motion.
- Individuelt samtaleforløb.

- Samarbejdsprocedure med kommunerne.
- De udviklede tilbud blev dog ikke realiseret på grund af rekrutteringsproblemer og ophør af medarbejdere i projektet.

Oplevede resultater: Deltagerne har foretaget en evaluering ved projektførløbenes afslutning. På den baggrund vurderede projektet følgende:

- Deltagerne har i varierende grad fået personlige redskaber, som de kan anvende til at arbejde med egen situation.
- Fire af deltagerne i gruppeforløbet har været i stand til at forbedre deres tilværelse i højere grad.
- De unge i netværksgrupperne har udviklet større ansvarsfølelse og bedre indsigt og handlemuligheder.
- Netværksgrupperne har desuden haft betydning for de unges udvikling af venskabsrelationer, fællesskab og tryghed og har medvirket til fastholdelse i uddannelse.

Centrale læringspunkter:

- Det er en central barriere at få kontakt til målgruppen. De unges dårlige økonomi forhindrer dem ofte i at deltage i gruppeforløb på grund af afstanden mellem bopæl og tilbud.
- De unges økonomi er også en blokering for andre handlinger, fordi det fylder meget ikke at have råd til mad eller bolig.
- Det er desuden en generel barriere for at nå de unge, at de stigmatiseres gennem det sprog, der bruges, når man beskriver tilbud til dem. De unge har ikke nødvendigvis lyst til at blive associeret med at være tidligere anbragt, fordi der heri ligger en hjælpeløshed, som de ikke nødvendigvis har lyst til at identificere sig med.
- Projektet har gode erfaringerne med den læringsmæssige tilgang, herunder:
 - At arbejde med egne mål og delmål ud fra en positiv og anerkendende tilgang.
 - At anvende unge med egne erfaringer som frivillige.
 - At sammensætte grupperne, så de omfatter både introverte og ekstroverte unge.
 - At tage udgangspunkt i de unges egne oplevelser og give dem rum til at reflektere over egen situation.
 - At kombinere mental træning med fysisk træning.

4.18 Young Connect (KFUM's Sociale Arbejde)

Målgruppe: Nuværende og tidligere anbragte i alderen 14-30 år fra seks samarbejdskommuner: Aarhus, Odder, Syddjurs, Odense, Nyborg og Nordfyns.

Antal brugere: I alt 46 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 50 brugere i andet projektår og 50 brugere i tredje projektår.

Formål: Formålet med projektet er at tilbyde nuværende og tidligere anbragte unge støtte til at klare udfordringer og barrierer på deres vej mod et godt ungdoms- og voksenliv i det lokalsamfund, hvor de bor.

Metoder: Projektets bærende metode er helhedsorienteret mentoring, hvor der er en uformel overførsel af viden, social kapital og psykosocial støtte fra mentor til den unge. Sigtet er at myndiggøre, udvikle og frigøre den unges ressourcer.

Der arbejdes desuden med et dialogredskab med syv overordnede kategorier til opfølgning med de unge.

Aktiviteter: Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- 1:1-mentorstøtte med frivillige mentorer eller mentorfamilier. Der er samvær én gang om ugen af to timers varighed. Hver 3. eller 4. måned indkaldes den unge til statusmøde, hvor der følges op på, hvordan det går med de udfordringer, som mentorrelationen arbejder på. I mentorfamilierne støtter frivillige familier med børn den unge i at opbygge netværk og opdage andre familiemønstre end dem, den unge er opvokset i. Desuden giver familien vejledning om sundhed, kost og livsstil.
- Mødeaftner, hvor de unge kan møde ligesindede og være fælles om at sætte fokus på nogle af de udfordringer, der er fælles for unge med anbringelsesbaggrund.
- Uddannelse og kurser for frivillige med fokus på støttende og motiverende samtaler med unge.

Oplevede resultater: På baggrund af projektets dialogredskab og opfølgningssamtaler med de unge hver tredje måned kan følgende foreløbige resultater fremhæves:

- De unge har rykket sig 1-2 point på en skala på fra 1 til 5 i løbet af matchperioden indenfor flere indsatsområder.
- Flere har fået styrket deres netværk med andre unge, fået styrkede voksenrelationer og styrket deres praktiske færdigheder og troen på sig selv.
- De unge har tillid til deres mentorer, og flere af dem beskriver, at det at have en voksen at stole på og en voksen, der

kan lide dem, som de er, gør, at de har fået mere selvtillid og tør gå i gang med uddannelse, få nye venner, gå i fitnesscentret, gå på cafe m.m.

- Mentorerne er til stor hjælp for de unge, der flytter i egen bolig, i forhold til selve flytningen, folkeregister, bank osv.
- Mentorerne fungerer som bindeled mellem den unge og kommunen.

Centrale læringspunkter:

- En frivillig mentor har den fordel fremfor en mentor, der er ansat af en kommune, at vedkommende ikke skal være myndighedsorienteret og leve op til en nedskrevet handleplan eller referere fremdriften til en sagsbehandler. Det har betydning for opbygning af en tillidsfuld relation, at mentoren er frivillig, ligesom det giver nogle muligheder, i forhold til at relationen bliver langvarig – også efter at det aftalte forløb udløber. De unge er dog så vant til at indgå i relationer med betalte professionelle, at der ofte går nogle møder med at forklare, at den frivillige gerne vil mødes af egen fri vilje.
- Mange familier har svært ved at sige ja til at være mentorfamilie på grund af hensynet til hele familien. Flere mentorer har dog sagt ja til at begynde som mentorer og med tiden indgå i mentorfamiliedelen, hvis det er en succes.
- Det har været en god erfaring at etablere en følgegruppe med repræsentanter fra alle samarbejdskommuner. Det har betydet, at der er et forum, hvor projektets vej, udfordringer og resultater kan drøftes.
- Det er vigtigt med engagerede og dygtige koordinators, der ikke giver op i forhold til at hverve de rigtige frivillige, der brænder for at lede frivillige og give dem de bedste betingelser for deres virke som frivillige mentorer.

4.19 Projekt Plus (Middelfart Kommune)

Målgruppe: Anbragte og tidligere anbragte børn og unge i Middelfart Kommune i alderen 15-22 år. Der er et ønske om på sigt at kunne tilbyde støtte til unge op til 30 år, der ikke er omfattet af efterværn, men som har været anbragt og kunne profitere af en indsats.

Antal brugere: I alt 15 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 20 brugere i andet projektår og 15 brugere i tredje projektår.

Formål: Projektet skal understøtte og kvalificere Middelfart Kommunes overordnede tværfaglige ungestrategi Fælles unge – Fælles ansvar. Strategien betyder, at der er et fælles ansvar for de fælles unge, uanset hvor i organisationen man er placeret. Denne tilgang er også bærende i udviklingen af en fælles tværgående samarbejdsmodel.

Formålet er ligeledes at støtte børnene/de unge til at opnå netværk og sociale relationer, som de kan drage fordel af i deres nuværende livssituation og fremover, for eksempel i forhold til at opnå øget trivsel, skabe et socialt netværk, færdiggøre folkeskolen, tage en uddannelse, få et arbejde, have styr på økonomien eller opnå en stabil boligsituation.

Metoder: Projektet bygger på en tænkning om at give børnene/de unge et voksenreguleret alternativt fællesskab fremfor det marginaliserede fællesskab, som de typisk vil være en del af.

Projektet henter inspiration fra Aarhus Kommunes samarbejde med Ungdommens Røde Kors, De 4 Årstider i København og Baglandet i Aalborg. Derudover hentes inspiration fra Line Lerche Mørcks forskning i læring og overskridelse af marginalisering.

Aktiviteter: I projektet afprøves to indsatstyper med delvis overlappende målgrupper og forskellige målsætninger:

- *Ungestøtten:* Her opbygges en længerevarende relation til en voksen, der giver en intensiv og helhedsorienteret støtte til den anbragte unge med henblik på at opnå en koordineret indsats for den unge og en stabil tilknytning til uddannelse og/eller beskæftigelse. Ungestøtte-medarbejderen varetager opgaven som ansvarlig tværgående koordinator og til dels som den unges netværksperson – dog gerne med inddragelse af ressourceperson fra den unges eget netværk. Ungestøtten tilbydes unge tidligere anbragte som et supplement til efterværn.
- *+Gruppen:* Et tilbud for tidligere anbragte unge, der har efterværn i form af ungekonsulent, eller unge, der stadig er

anbragt, men som er på vej til at skulle flytte på eget værelse. Grupperne mødes én gang af tre timer om ugen til aktiviteter som fællesspisning, udveksling af erfaringer og oplevelser. Der kan tages særlige temaer op ud fra de unges behov. Grupperne mødes enten i kommunens værested Ungehuset eller i Ungnu, der er et socialpsykiatrisk træningssted for unge.

Oplevede resultater: Middelfart Kommune foretager en formativ midtvejsevaluering ved brug af et eksternt konsulenthus. Evalueringen ventes afsluttet primo 2017.

På nuværende tidspunkt har projektet oplevet følgende resultater:

- Netværksgruppen betyder, at de unge, der bor selv og oftest ikke har eget netværk, ikke er efterladt så alene.
- Ungestøttens rolle i samarbejdsmodellen har betydning for de unges fastholdelse i uddannelse, der er en væsentlig beskyttelsesfaktor for de unge og har stor betydning for deres fremtidige voksenliv.

Centrale læringspunkter:

- Inddragelsen af de frivillige har en helt særlig betydning for de unge, der har været i kommunale hænder i mange år. Det styrker de unges selvopfattelse af, at jeg er en, der er værd at være sammen med, og der kan opstå en anderledes relation, når det er en person, der ikke får løn for at være sammen med dem.
- Flere af de unge er skeptiske overfor samarbejdsmodellen, hvor der rykkes tættere sammen om dem. Derfor kan det tage noget tid at få skabt den tillid, der skal til, for at de unge vil indgå i projektet. I denne sammenhæng er tillid og relationen helt centralt, for at de unge siger ja til samarbejdsmodellen.
- Viden om tilbuddet blandt samarbejdspartnere er væsentligt for henvisning af unge til tilbuddet.
- Det kan være en tidsmæssig og logistisk barriere, at der i samarbejdsmodellen er indlagt møder på tværs af fagpersoner fra både flere forvaltninger og flere uddannelsesinstitutioner. Derudover er det en tids-/ressourcemæssig udfordring, når en fagperson, der har relationen til den unge, skal fungere som ungestøtte og koordinere indsatsen.

4.20 My Place (Odsherred Kommune)

Målgruppe: Anbragte og tidligere anbragte unge i alderen 15-30 år.

Antal brugere: I alt 22 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 20 brugere i andet projektår og 20 brugere i tredje projektår.

Formål: At give de unge evne til at varetage eget liv og give de unge et sted med mulighed for at skabe fællesskab og mulighed for at forankre et netværk, der skal kunne holde langt ind i voksenlivet. Projektet fokuserer på at afhjælpe anbragtes og tidligere anbragtes ensomhedsfølelse, skyld, skam og følelse af ikke at være i stand til at tage vare på eget liv og ikke at kende mulighederne for at skabe forandring.

Metoder: Projektet tager udgangspunkt i et ungeperspektiv, der handler om inddragelse af de unge, herunder deres ønsker til aktiviteter og tilbud. Ungeperspektivet sikres ved fællesskab om beslutninger i forhold til My Place, så de unge bliver initiativtagere og står i spidsen for de handlinger, der skal foretages.

Metoden Åben Dialog anvendes i en form tilpasset projektet til at sikre empowerment af de unge.

Projektet søger at neutralisere de voksnes magtrelationer til de unge i gruppeforløb. Her arbejdes med systemiske og narrative metoder, der underbygger, at de unge får en oplevelse af en rød tråd i deres liv og samtidig får mulighed for at se genkendelighed i de andres liv.

Aktiviteter: Projektet trækker på erfaringer fra et tidligere treårigt projekt under Socialstyrelsen (Fra Barn til Voksen), hvis metoder er fuldt implementeret i Ungeenheden i Odsherred Kommune. Derudover trækkes på erfaringer fra andre projekter og initiativer, herunder Baglandet København, Netværk der Virker (i Aarhus Kommune) og Odsherreds Kommunes egne erfaringer med gruppetilbud til unge anbragte og med efterværnskonsulenter.

Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Cafeaftner én gang om ugen. I cafeen er der – udover socialt samvær – et struktureret indhold med fokus på temaer, der kan fylde noget for anbragte og tidligere anbragte unge. Desuden er der en braincafe med oplæg og diskussioner om fremtidsmuligheder, rettigheder, gode vaner mv. eller oplæg af mere psykoedukativ art. Endelig er der som del af den åbne cafe gruppeforløb, hvor der blandt andet udføres øvelser, der har til formål at tydeliggøre den enkelte unges personlige kompetencer, og øvelser, der har til formål at få de unge til at fortælle dele af deres anbringelseshistorie.

- Sociale aktiviteter i My Place eller ude af huset såsom fællesspisning, spil, bowling og paintball.
- En lukket intern Facebookgruppe til kommunikation af aktiviteter, steder og tider.

Oplevede resultater: Der er foretaget små evalueringer løbende og evaluering gennem spørgeskemaer. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- Projektet er velbesøgt, og fra gang til gang er der 6-7 gengangere.
- De unge, der har deltaget i evalueringen, giver udtryk for, at der er sket en forandring i forhold til deres mestrings-evne. De unge fortæller, at de gennem temaerne i braincafeerne får flere perspektiver på deres fremtidsmuligheder.
- Det er lykkedes at skabe en kultur om, at sådan er vi i My Place, og der bliver taget rigtig godt imod nye. Om fællesskabet vil føre til egentlig netværksdannelse på sigt er endnu uvist, men på nuværende tidspunkt vurderes det, at grundstenene er lagt.
- Der er begyndt at være netværksdannelse udenfor My Place, hvor nogle af de unge mødes udenom projektet.

Centrale læringspunkter:

- Det har været en fordel, at der fra begyndelsen har været en organisation og faciliteter omkring projektet, der har gjort det muligt at komme i gang relativt nemt.
- Det kan være vanskeligt at kommunikere tilbuddet ud til de unge. Det kan især være vanskeligt, hvis de er anbragt i private organisationer eller plejefamilier.
- Der kan være barrierer i forhold til at få de unge til at være sammen i længere tid. Det kræver, at de voksne i projektet er klædt ordentligt på og har indsigt i, hvordan de unge bliver påvirket af deres eventuelle diagnoser mv.
- Inddragelse af de unge i udviklingen af projektet er altafgørende, men samtidig skal der være voksenstyring, der kan inspirere mv.

4.21 Bak-Op (Bak-Op Aps)

Målgruppe: Uledsagede flygtningedrenge over 23 år, der efter endt efterværn ikke kan bevare deres tilknytning til klubben Bak-Op, der indtil da har udgjort et vigtigt netværk for dem.

I praksis har projektet også været for unge under 23 år, der på grund af ændringer i kommunens praksis har mistet deres efterværnstilbud i Bak-Op.

Antal brugere: Det var oprindeligt tænkt, at omkring 13 drenge ville komme til at gøre brug af projektet, men i praksis er der 30 brugere per september 2016. Projektet forventer at opnå 20 brugere i andet projektår og 20 brugere i tredje projektår.

Formål: Formålet med projektet er at give flygtningedrenge over 23 år mulighed for at bevare deres tilknytning til klubben Bak-Op. På den måde vil de unge drenge kunne fortsætte deres tilknytning til klubben, der kan udgøre et alternativ til den familie, de ikke har, selvom de ikke længere er i målgruppen for efterværn.

Formålet med klubaktiviteterne er, at drengene opnår et større kendskab til det danske samfund, får hjælp til at udvikle sig personligt og socialt og får hjælp til at uddanne sig. Dermed øges deres fortsatte inklusion i det danske samfund, og marginalisering og isolation modarbejdes.

Metoder: Klubtilbuddet giver de unge mulighed for at møde andre unge og professionelle voksne, der kan give dem en oplevelse af stabilitet og støtte og af at høre til i et socialt fællesskab.

Aktiviteter: Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Klubaftner to gange om ugen med hyggeligt samvær og fællesspisning, sociale aktiviteter som biografure, teaterure, museumsbesøg samt lektiehjælp én gang om ugen.
- Temadage vedrørende væsentlige samfundsforhold med oplægsholdere udefra. Temaerne har blandt andet været arbejdsforhold og integrationslovgivningen.
- Sportslige aktiviteter.
- Individuelle samtaler med professionelle voksne om personlige forhold og støtte til praktiske forhold såsom henvendelse til offentlige instanser.
- Oplæring i igangsættelse af et fælles projekt – en Food Truck – der kan blive indtægtsgivende og fremover finansiere klubben, når tilskudsperioden er udløbet. Food Trucken fik en studeplads på Roskilde Festival, hvor drengene fra projektet også indgik i et indledende arrangement, hvor de bød alle festivalgæsterne velkommen på festivalpladsen med syriske kager og saft.

Oplevede resultater: Der er foretaget kvalitative interview med drengene i projektet. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- Projektet har haft stor betydning for drengene, der har haft et sted at mødes med hinanden og et sted, hvor de har kunnet søge hjælp til det, de har haft behov for.
- Gennem aktiviteterne og hyggestunderne har drengene været med til at styrke deres fællesskab, og de har opbygget nye relationer.
- Drengene har oplevet et nærvær med andre unge og voksne, der har givet dem en oplevelse af tryghed og stabilitet – en slags holdepunkt i hverdagslivet.

Centrale læringspunkter:

- Det har vist sig at være mere gavnligt for deltagerne at modtage konkret individuel støtte end at deltage i gruppeforløb med abstrakte temaer.
- Det har vist sig at være vanskeligt at benytte metoden Sheehan Disability Scale, idet drengene ikke har været motiverede for dette.
- Det har vist sig at være svært for drengene at prioritere tid til at indgå i projektet, da de indgår i mange andre aktiviteter, der skal kvalificere dem i forhold til uddannelse.
- Der er behov for opmærksomhed på det flerkulturelle aspekt og opmærksomhed på integrationen i det omgivende samfund.

4.22 Den 3. hånd (Thisted Kommune)

Målgruppe: Projektets primære målgruppe er anbragte børn og unge mellem 11 og 23 år af begge køn og alle etniske oprindelser. Derudover henvender projektet sig til målgruppens biologiske netværk.

Antal brugere: I alt 25 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 20 brugere i andet projektår og 15 brugere i tredje projektår.

Formål: Projektets hovedformål er, at der via gruppesamtaleforløb skabes relationer til jævnaldrende med samme baggrund. Derudover er det et formål at udvikle og styrke bæredygtige relationer til familie og netværk, så barnet/den unge oplever at kunne håndtere livet og får oplevelsen af, at livet har mening, og at den enkelte er agent i sit eget liv.

Det er et overordnet ønske, at anbragte børn og unge kan se sig selv blive en del af lokalsamfundet som en ligeværdig medborger.

Metoder: I projektet arbejdes der med barnets/den unges selvforståelse af at være anbragt, samtidig med at der arbejdes med netværkets indsigt i og forståelse af den anbragtes situation.

De unges sager behandles ud fra ICS, der danner det socialfaglige grundlag for systematikken i Thisted Kommunes sagsbehandling.

Der arbejdes med samtaler i peer groups med det formål at skabe forståelse af egen og andres situation og derved forebygge ensomhed, loyalitetskonflikter mv, der kan betyde, at muligheder ikke gribes og udnyttes.

Der anvendes selvevaluerings- og sessionsevalueringskemaer (ORS- og SRS-skemaer) ved alle gruppeforløb. Skemaerne danner grundlag for, at relevante temaer tages op i grupperne, at den enkeltes følelsesmæssige, sociale og personlige tilstand følges af både den enkelte deltager selv og gruppelederen.

Projektet etablerer et samarbejde med den frivillige forening FrivilligThy med henblik på at gøre projektet mere bæredygtigt, så elementer af projektet forankres og kan videreføres ved projektets ophør.

Aktiviteter: Projektets aktiviteter sigter mod at ruste børnene/de unge og deres netværk og familie til overgangen fra anbringelse til ungdoms- og voksenliv.

Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Gruppesamtalegrupper for anbragte/tidligere anbragte i alderen 11-16 år og 17-23 år. Grupperne mødes i lokaler etable-

ret i forbindelse med projektet, der ligger op til Thisted Kommunes eksisterende socialpædagogiske tilbud Huset, hvor børn og unge mellem 6 og 23 år mødes på frivillig basis.

- Netværksarbejde, herunder arbejde med de unges biologiske netværk og netværksarrangementer såsom julefest.
- Individuelle samtaler med de unge, hvor der sættes mål, udarbejdes netværkskort m.m.
- Sociale aktiviteter såsom grillaften, jobsøgningskursus og udflugter.
- Forældremøde for plejefamilier og kontaktpædagoger med deltagelse af ekstern psykolog.
- Åbent hus hver tirsdag eftermiddag, hvor børnene/de unge og deres familie, plejefamilie og netværk kan komme forbi til en uforpligtende snak.

Oplevede resultater:

- Selvom det på nuværende tidspunkt er for tidligt at udtale sig om, hvorvidt de unge oplever en større grad af sammenhæng som følge af projektet, har flere brugere udtalt sig meget positivt om at være i stand til at drøfte sin hverdag og sine bekymringer med andre anbragte.
- Flere af de unge har udtalt, at de kan mærke, at gruppesamtalerne har været gode for dem. Der er desuden et stabilt fremmøde, og flere unge har haft op til ti samtaler i samtalegrupper (peer groups).
- Flere unge giver udtryk for, at det er vigtigt at have et forum, hvor de kan fortælle deres historie til neutrale voksne. De fremhæver det ofte som en fordel, at projektpersonalet har tavshedspligt, og at personalet ikke er myndighedspersoner.
- Flere af plejeforældrene har oplevet, at den anbragte har åbnet mere op og gjort opmærksom på behov for støtte.
- Flere af deltagerne har opført sig som venner, når de har mødt hinanden udenfor projektet.
- Projektet er blevet en aktiv del af de unges handleplaner, ligesom projektmedarbejderne er med til at udarbejde forældrehandleplaner. Projektpersonalet er også blevet indkaldt til og har deltaget i netværksmøder, samarbejds møder, skolemøder, møder med jobcenter m.m.

Centrale læringspunkter:

- Det er svært at motivere de tidligere anbragte, der ofte har et negativt syn på kommune og forvaltning og gerne vil være frie af systemet og være normale.
- Det kan være svært at motivere plejeforældrene til at lade de unge/børnene indgå i projektet. Det skyldes både bekymring for, hvilken uro det vil skabe i barnets sind, og den ekstra belastning, en ny fritidsaktivitet vil give i børnenes og deres liv.
- Det er altafgørende med en vedholdende og personrettet kontakt fra projektmedarbejderne forud for samtaler og arrangementer, for eksempel via opringninger og sms.

- Generelt opleves der stor interesse fra plejefamilierne i forhold til temadage, der omhandler det at være anbragt udenfor hjemmet og de konsekvenser, det kan have for barnet/den unge.
- Der er brug for at synliggøre projektet for samarbejdspartnere (Børne- og Familierådgivningen, Handicap og Psykiatri og kommunens døgninstitution), så de medtænker projektet som et tilbud til målgruppen.

4.23 Baglandet Vejle 2.0 (Baglandet)

Målgruppe: Anbragte og tidligere anbragte unge i alderen 17-30 år fra Region Syddanmark. Det vil sige:

- Nuværende anbragte unge, der er på vej til at flytte i egen bolig.
- Unge, der er under efterværn.
- Unge, der tidligere har været anbragt.
- Unge tidligere anbragte, der selv er nuværende eller kommende forældre.

Antal brugere: I alt 63 borgere per september 2016. Projektet forventer at opnå 80 brugere i andet projektår og 100 brugere i tredje projektår.

Formål: At øge livsdueligheden for anbragte og tidligere anbragte i alderen 17-30 år, så de hurtigere bliver i stand til at tage ansvar for eget liv og få en god og tryk tilværelse, gennemføre en uddannelse og komme i beskæftigelse.

Metoder: Projektet arbejder målrettet med netværksdannelse med udgangspunkt i, at brugerne støtter hinanden i gensidig selvudvikling, empowerment og øget mestring, så de derigennem kan blive hinandens ressourcepersoner.

Der arbejdes desuden med målbaseret dialog, hvor brugeren gennem opmærksomhed på egne personlige mål støttes i at ændre adfærd, så de ønskede mål opnås. Den målbaserede dialog tager udgangspunkt i udarbejdede skemaer med indikatorer for udviklingstrin på en skala fra 1 til 5, hvilket gør det muligt at følge målopfølgelse og progression. Skemaerne har vist sig som et positivt redskab for personalet, der også kan bruge dem til gensidig sparring.

Aktiviteter: Projektet giver brugerne et støttende frirum sammen med andre i en lignende situation, samtidig med at det adresserer udfordringer såsom manglende netværk, ensomhed, ustabil tilknytning til uddannelsessystemet og mangelfulde almene færdigheder, herunder i forhold til økonomi og hverdagsplanlægning.

Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Netværksskabende aktiviteter, herunder sommerlejr, fisketure, sejlture, cykelture, fællestræning, filmaftner, pigeaftner, aktivitetsdage og faglig oplæg.
- Tirsdagsmødested med fællesspisning og samtaler.
- Netværk for nuværende og kommende forældre, der selv har været anbragt. Her gives rådgivning og vejledning og faciliteres viden- og erfaringsudveksling med henblik på at styrke forælderrollen.

- Mentorforløb med undervisning i emnerne mentalisering, konflikthåndtering, aktiv lytning samt fokus på egne kompetencer og ressourcer. Det planlægges at gennemføre månedlig supervision for mentorerne.
- Mentoruddannelse, hvor kommende frivillige mentorer uddannes i samtaleteknik, konfliktløsning, samarbejde, motivation og grænsetænkning.
- Besøgsdag på udvalgte institutioner for at udbrede projektet og få kontakt til nye brugere.

De unge behøver ingen henvisning for at komme i Baglandet Vejle, og de kan selv vælge, hvilke tilbud de ønsker at benytte.

Oplevede resultater: Der er gennemført 67 samtaler med udgangspunkt i skemaerne til målbaseret dialog. Indtil videre er erfaringerne positive.

- De brugere, der har haft et personligt udviklingsmål indenfor job og uddannelse, har alle opnået et fald i fravær. Stort set alle brugere er i øvrigt enten i job eller under uddannelse.
- Der er generelt stabilt fremmøde blandt brugerne af netværksaktiviteterne, på trods af at nogle brugere har lang transporttid.
- Der er stabilt fremmøde blandt brugerne af netværksgruppen for forældre.
- Brugere af forældrenetværket opleves generelt som værende indstillet på konstruktiv dialog. For eksempel søger de aktivt råd og vejledning i forhold til at have en god dialog med myndigheder omkring barnet. Det er desuden oplevelsen, at mellem møderne bruger forældrene i netværket hinanden aktivt.

Centrale læringspunkter:

- Der er ikke opnået så mange brugere som forventet i det første projektår, fordi der er blevet etableret flere lignende projekter i nærområdet.
- Det var oprindelig hensigten, at skemaerne for målstyret dialog skulle udfyldes i samarbejde med den enkelte bruger, hvilket viste sig at være u hensigtsmæssigt, fordi brugerne oplevede det som monitorering. Derfor udfyldes skemaerne nu umiddelbart efter samtalerne.
- Det er en udfordring, at nogle brugere, der kommer langvejs fra, ikke har råd til transportudgifterne og derfor ikke kan deltage i det sociale så ofte, som de ønsker.
- Projektet har karakter af en forbyggende indsats. Det vil derfor give for store udfordringer at rumme for eksempel stofmisbrugere og meget psykisk syge. Disse målgrupper bør primært rummes i andre tilbud.

4.24 SISI – Et projekt for anbragte unge i Aalborg (Foreningen Grønlandske Børn)

Målgruppe: Grønlandske børn og unge i alderen 11-18 år anbragt udenfor hjemmet primært af Aalborg Kommune og sekundært af andre kommuner. Desuden unge grønlandere, der tidligere har været anbragt. Der er indgået enkelte børn under 11 år i projektet.

Antal brugere: I alt 10 børn/unge per september 2016. Projektet forventer at opnå 15 brugere i andet projektår og 18 brugere i tredje projektår.

Formål: At tilbyde de unge et grønlandsk fællesskab og netværk, hvor deres kulturelle identitet og sproglige kompetencer kan bevares og udvikles til gavn for deres ungdoms- og voksenliv og deres integration i det danske samfund.

Det er formålet, at deltagerne skal opnå følgende resultater i projektet:

- Kendskab til egne evner og potentialer.
- Mødes med andre grønlandere og den grønlandske kultur.
- Dele viden om og erfaring med at være anbragt udenfor hjemmet.
- Kendskab til lokale støttemuligheder.
- Føle sig værdsat og mødt med positive forventninger fra voksne.

Metoder: Det er helt centralt, at der skabes tryghed og fortrolighed i børnegruppen. I denne henseende er der anvendt forskellige (især udendørs) samarbejdsøvelser samt narrative metoder i form af historiefortælling både voksne til børn, børn til voksne og børn til børn.

Der lægges generelt stor vægt på, at der så vidt muligt indtænkes mulighed for at arbejde med *det grønlandske*, hvilket ikke er noget, alle børnene/de unge har mulighed for at tale med andre om i det daglige. I arbejdet inddrages blandt andet tre unge i alderen 20-25 år med grønlandsk baggrund, der alle taler grønlandsk, fra foreningens frivillig-aspirantuddannelse.

Aktiviteter: Udover at være kulturbaseret i forhold til det grønlandske er SISI også en mulighed for at arbejde med det at være anbragt. Der trækkes på erfaringer fra projekterne Et godt liv i Danmark og Et bedre liv i Danmark.

Følgende aktiviteter er gennemført i projektperioden:

- Weekendkolonier med netværksskabende aktiviteter seks gange om året. Der lægges vægt på udendørsaktiviteter, hvor deltagerne lærer at løse opgaver sammen med andre, og hvor de lærer egne og andres svagheder og styrker at kende.

- Sommerlejr, hvor børnene er samlet i en uge, med mulighed for at arbejde mere indgående med individuelle udviklingspunkter og give børnene en længerevarende fælles oplevelse i SISI.
- Individuelle opfølgninger med børnene og tæt kontakt med plejefamilier/institutioner, hvor børnene er anbragt, målrettet de børn/unge, der har særligt behov herfor.
- Onlinegruppe på WIX (ikke Facebook, da der er børn under 13 år i projektet), der bruges til at fastholde kontakt mellem weekendkolonierne.
- Inddragelse af tre unge 20-25-årige med grønlandsk baggrund, hvoraf en har været anbragt som barn. De fungerer som rollemodeller for børnene/de unge og er med til at vise, at man kan få et godt ungdoms-/voksenliv med uddannelse og tro på fremtiden.

Oplevede resultater: Projektet har registreret deltagernes fremmøde, udarbejdet udviklingsbeskrivelser for hvert enkelt barn/hver enkelt ung og foretaget en spørgeskemabaseret baselinemåling. På den baggrund kan følgende resultater fremhæves:

- 100 procent deltagelse på de to første weekendture. På de efterfølgende ture har der været henholdsvis 88 procent, 81 procent og 73 procent deltagelse.
- De deltagende børn og unge er begyndt at have fortrolige samtaler med medarbejdere og frivillige, og de deler viden om og erfaringer med at være anbragt udenfor hjemmet.
- Deltagerne er begyndt at etablere venskaber med hinanden. Fem af deltagerne giver udtryk for, at det bedste ved projektet er at mødes med andre, der også har været anbragt udenfor hjemmet.
- Nogle af deltagerne er begyndt at tage initiativ til at opsøge hjælp hos medarbejderne i forbindelse med savn og andre problemstillinger, der knytter sig til et børne-/ungdoms- og anbringelsesliv.
- Et uventet resultat af projektet er, at nogle af de deltagende børn gennem projektet har mulighed for at mødes med deres søskende, som de er adskilt fra på grund af forskellige placeringer i anbringelserne. Det betyder, at de kan fastholde relationen til deres søskende, og at de gennem projektet får fælles oplevelser, de kan referere tilbage til.

Fra 2017 er udviklingsbeskrivelserne og baselinemålingerne erstattet med henholdsvis logbogsføring og kvalitative samtaler/interview med børnene og de unge. Der er ligeledes som led i de narrative metoder udarbejdet tegneøvelser, der skaber grobund for de kvalitative samtaler.

Centrale læringspunkter:

- Det tager tid at skabe fortrolighed med en udsat børnegruppe.
- Det er vigtigt at være opsøgende ind i kommunen i forhold til vigtigheden af indsatsen, da der er mange dagsordner på spil i den kommunale verden.
- Det opleves som en fordel, at de unge ikke anser projektet som en del af det offentlige system, men som et sted, hvor de er helt frivilligt, fordi de gerne vil.
- Det opleves, at de unge efterspørger et tilbud, hvor de oplever, at de ikke er anderledes.
- Der er brug for mere oplysning om grønlandere i Danmark, og hvor forskellige de er.

Bilag: Statusnotat, selvevaluering og interviewguide

I dette bilag findes de skemaer, som projekterne har anvendt til indberetning til Tilskudsforvaltningen, selvevalueringsskemaet samt den interviewguide, der har dannet udgangspunkt for de kvalitative interview med projektlederne.

Indberetningsskema til Tilskudsforvaltningen

1	<p>Beskriv projektets målgruppe:</p> <p><i>Hvem er målgruppen?</i></p> <p><i>Hvor stor er målgruppen?</i></p> <p><i>Er der i projektperioden sket afvigelser i målgruppen og dens størrelse?</i></p> <p><i>Hvis ja, oplys hvorfor og hvordan?</i></p> <p><i>Hvor mange brugere er der i projektet?</i></p> <p><i>Hvor mange af hvert køn?</i></p>
2	<p>Beskriv projektets formål:</p> <p><i>Hvilket problem skal projektet løse?</i></p> <p><i>Er der sket afvigelse i projektets formål?</i></p>

	<p><i>Hvis ja, oplys hvorfor og hvordan?</i></p>
3	<p>Beskriv projektets resultater:</p> <p><i>Hvilke resultater har projektet nået?</i></p> <p><i>Hvis ikke alle forventede resultater er nået, oplys da årsagen hertil:</i></p> <p><i>Hvilke forandringer har projektet medført for målgruppen?</i></p> <p><i>Hvor mange brugere oplever, at der er sket en forandring i deres situation?</i></p>
4	<p>Beskriv de centrale aktiviteter i projektet:</p> <p><i>Hvilke aktiviteter har projektet udført for at opnå formålet?</i></p> <p><i>Hvordan er aktiviteterne blevet udført (arbejdsgange):</i></p> <p><i>Er der sket afvigelser i forhold til de planlagte aktiviteter?</i></p>
5	<p>Beskriv, om de opstillede mål i ansøgningen for succes er opnået:</p> <p><i>Hvordan er der foretaget måling af, om målene er nået?</i></p> <p><i>Hvem har foretaget målingen og vurderet den?</i></p>

6	<p>Beskriv fremtidige projektplaner (udfyldes kun, hvis der er tale om årsrapport):</p> <p><i>Hvad er planerne for resten af projektperioden?</i></p>
7	<p>Beskriv plan for forankring af projektet (spørgsmål 7 og 8 udfyldes kun, hvis der er tale om afsluttende rapport):</p> <p><i>Er der gjort tiltag for, at projektet kan opnå forankring? I så fald hvilke?</i></p> <p><i>Hvad har udfaldet af forankringstiltagene været?</i></p>
8	<p>Beskriv, om viden om projektets eksistens og/eller resultater er videregivet til andre:</p> <p><i>Er projektets eksistens og/eller resultater formidlet til andre? Til hvem, hvordan og hvornår?</i></p>

Selvevalueringskema

1. Hvor mange borgere har deltaget i projektet i det første projektår (september 2015 – september 2016)?

(Angiv værdi)

2. Hvor mange borgere forventer du kommer til at deltage i projektet i det andet projektår (september 2016 – september 2017)?

Angiv venligst dit bedste bud

(Angiv værdi)

3. Hvor mange borgere forventer du kommer til at deltage i projektet i det tredje projektår (september 2017 – september 2018)?

Angiv venligst dit bedste bud

(Angiv værdi)

4. Har projektet nået det forventede antal brugere i det første projektår?

(Angiv kun ét svar)

		Ved ikke/ ønsker ikke at svare	
Ja	Nej		
☐	☐		☐

5. Hvad vurderer du, der kan gøres, for at flere borgere i målgruppen kommer til at indgå i projektet fremadrettet?

6. Hvilke metoder og indsatser i projektet vurderer du i særlig grad har skabt positiv forandring for målgruppen?

7. Hvad vurderer du er årsagen til, at de nævnte metoder/indsatser har skabt positiv forandring for målgruppen?

8. Angiv venligst, hvilke(n) typer resultater projektet har haft til hensigt at skabe for målgruppen. Her tænkes på de resultater, som forandringsteorien sigter imod, og/eller de målsætninger, som er beskrevet i projektansøgningen:

(Angiv gerne flere svar)

- Målgruppen skal i uddannelse eller tættere på uddannelse
- Målgruppen skal i beskæftigelse eller tættere på beskæftigelse
- Målgruppen skal have et større netværk
- Målgruppen skal have øget tilhørsforhold med ligesindede
- Målgruppen skal have øget tilhørsforhold med ressourcestærke voksne
- Målgruppens trivsel skal forbedres
- Målgruppen skal have øget selvværd
- Målgruppen skal have øgede kompetencer til at håndtere økonomi
- Målgruppen skal have øgede kompetencer til at håndtere boligsituation
- Målgruppen skal komme ud af misbrug eller tættere på at komme ud af misbrug

- Målgruppen skal opleve en højere grad af inklusion/deltagelse i samfundet

Andet (beskriv):

9. Hvor stor en del af målgruppen har ifølge jeres dokumentation oplevet resultaterne på nuværende tidspunkt?

(Angiv kun et svar per spørgsmål)

	Ingen eller meget få	En mindre del	Cirka halvdelen	En større del	De fleste eller alle	Ved ikke/ønsker ikke at svare
Kommet i uddannelse eller kommet tættere på uddannelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommet i beskæftigelse eller tættere på beskæftigelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Større netværk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øget tilhørsforhold med ligesindede	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øget tilhørsforhold med ressourcestærke voksne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forbedret trivsel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øget selvværd	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Øgede kompetencer til at håndtere økonomi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øgede kompetencer til at håndtere boligsituation	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommet ud af misbrug eller tættere på at komme ud af misbrug	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øget inklusion eller deltagelse i samfundet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

**10. Cirka hvor stor en andel af målgruppen har samlet set oplevet positive resultater af projektet på nuværende tidspunkt ifølge jeres dokumentation?
(Angiv kun et svar)**

Ingen eller meget få	En mindre del	Cirka halvdelen	En større del	De fleste eller alle	Ved ikke/ ønsker ikke at svare
☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. På baggrund af jeres erfaringer fra projektet, hvilke barrierer vil du vurdere, der er for at skabe positive resultater for målgruppen i projektet?

12. På baggrund af jeres erfaringer fra projektet, hvad vurderer du, der kunne gøres for at forbedre resultaterne for målgruppen i projektet?

13. Hvilke muligheder vurderer du, der er for at udbrede projektet til en bredere målgruppe?

14. Hvilke barrierer vurderer du, der er forbundet med at udbrede projektet til en bredere målgruppe?

15. Nævn de 3-5 vigtigste læringspunkter fra arbejdet med at gennemføre aktiviteterne/indsatserne i projektet:

Spørgsmål til kvalitative interview

Projektets indhold og tilrettelæggelse

- Hvordan er projektet organiseret?
- Samarbejdes der med andre aktører (kommuner, private/frivillige organisationer eller personer)? Hvis ja: Hvordan er samarbejdet tilrettelagt? Hvordan fungerer samarbejdet? (Hvad fungerer godt? Hvad fungerer mindre godt?)
- Hvilke fordele og ulemper har I oplevet, der er ved den måde, projektet er organiseret på?

Kommunale projekter:

- Hvordan er projektet forankret i kommunen (børne- og familieforvaltning, ungeforvaltning, familiepleje eller andet)?
- Hvordan er samspillet med andre kommunale tilbud?
- Hvordan er samspillet med kommunens/forvaltningens strategi mere overordnet?

Private projekter

- Hvordan er samspillet med kommunale tilbud til målgruppen?

Inddragelse og rekruttering af unge

- Hvordan rekrutteres unge til projektet?
- Har I oplevet udfordringer i forbindelse med rekruttering? Hvis ja: Hvad har I gjort for at imødegå problemerne? Hvordan har det virket?
- Har I oplevet, at unge i målgruppen har sagt nej tak til at deltage i projektet? Hvis ja: Hvilke årsager er der til dette?
- Har I oplevet, at unge er faldet fra i projektperioden? Hvis ja: Hvilke årsager er der til frafald?
- Hvad har I gjort for at fastholde de unge i projektet? Hvordan har det virket?
- Hvordan inddrages de unge i projektet (for eksempel i udformning af indsats, valg af metode og udførelse af aktiviteter)?
- Hvad betyder inddragelsen af de unge for projektet?
- Er der udfordringer forbundet med inddragelse af de unge? Hvilke og hvorfor?

Oplevede resultater

- Hvad vil du på nuværende tidspunkt fremhæve som de vigtigste/mest lovende resultater af projektet?
- Hvilke ting har været væsentlige i forhold til at opnå resultaterne?
- Har I oplevet udfordringer med at opnå de forventede resultater? Hvilke og hvorfor? Hvordan kan udfordringerne imødegå?

Læringspunkter

- Hvad har været de største udfordringer i projektperioden?
- Hvad er de mest centrale læringspunkter fra projektet?

- Hvis andre skulle starte et lignende projekt for målgruppen i dag, hvilke råd ville du så give i forhold til at arbejde med målgruppen, organisere projektet, tilrettelægge aktiviteter mv.?

Afslutning

- Er der noget, vi ikke er kommet rundt om, som du gerne vil tilføje?

Deloitte.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 245.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar (DTTL), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL (der også betegnes Deloitte Global) leverer ikke selv ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af DTTL og dets medlemsfirmaer.